Published and distributed under permit No. 19, authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Cleveland, Ohio. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Stand by America

AMERIŠKA DOMOVINA

Justice to all!

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY "American Home" NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

NO. 24. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, FEBR. 26. 1919. LETO XXII. — VOL. XXII.

Našim starim naročnikom

Te vrstice veljajo vam, naši zvesti stari naročniki, ki prebirate list že leta in leta, ki ste bili vselej na strani lista, v dobrih in slabih časih. Od dolgega števila let nazaj, tam izza leta 1895, ko se pojavil v Clevelandu prvi slovenski list, z imenom "Naša Beseda", pa vse do danes ste bili z nami, redno ste plačevali naročnino, vselej ste se zavedali, da tako velika slovenska naselbina kot je Cleveland, potrebuje dober, značajen ameriško-slovenski list, ki naj po nasvetih naroda vodi slovensko ljudstvo v tej svobodni deželi.

Naj vam enkrat izrečemo našo iskreno zahvalo, vi stari naseljenci Clevelanda, katerih še danes štejemo v vrstah naših naročnikov do skoro 700, ki so prebirali "Našo Besedo", pozneje "Novo Domovino," potem "Ameriko", nadalje "Clevelandsko Ameriko" in danes in zanaprej "Ameriško Domovino." Bili ste z nami vselej in povsod, bodrili ste nas, podpirali ste nas, dajali ste nam dobre nasvete, in mi smo skušali po naši najboljši volji vam služiti.

Marsikatere hude boje smo skupaj prestali, borili smo se, bili smo pa tudi veseli skupaj, razumeli smo se v žalostnih in veselih časih. Menda vam nismo vselej prav postregli, toda dragi naši prijatelji, borili smo se vsi skupno in vselej za našo novo ameriško domovino.

Prosimo vas le, da upoštevate našo dobro voljo, ki je vselej pripravljena vam pomagati, za vas se boriti. Ravno tako nam ohranite svojo naklonjenost tudi v bodočih časih. Razumeli se bodemo, ker smo stari prijatelji, stari znanci, ki dobro poznajo eden drugega. Mi smo prepričani o vašem značaju, o vaši ljubezni do Amerike, vi ste prepričani, da je list neprestano deloval v vaš blagor, in če je bila tuintam mala zamera, drage volje ste nam oprostili, ker nas poznate. Popolnega človeka ni na svetu, a skušali smo pa vselej vam ustreči in pomagati.

Nova doba se začenja za vas in za nas Ponižen tednik je bila "Amerika" pred 12. leti, kmalu je z vašo pomočjo narastla v dvotednik, in ker niste nikdar odnehali s svojo podporo smo lahko začeli s tritednikom. Pa mi bi radi šli še naprej. Radi bi ustregli vašim iskrenim željam, da bi slovenska clevelandska metropola imela svoj dnevnik. Z vašo pomočjo bodemo tudi to dosegli. Mi potrebujemo neodvisen delavski, slovenski dnevnik, ki vam bo prinašal vsak dan čiste, nepokvarjene ameriške novice, nasvete, podučne članke, list ki bo vselej zagovarjal vaše pravice.

Sprejmite na tem mestu našo iskreno zahvalo, vi naši stari, zvesti stebri, možaki, ki ste dosedaj stali z nami.

Naprej za napredek slovenske naselbine v Clevelandu.

SLOVENSKA PESEM NA AMERIŠKIH TLEH.

(Ivan Zorman.)

Le doni mi, slovenski spev,
ti večni vir radosti;
naj vedno zvonki tvoj odmev
vzbudi spomin mladosti!

Ko poneso nas v glasbe raj
modrice vekovite,
se čeznaravni zdiš smehljaj
lepote izrazite.

Z bogastvom tvojim že takrat
si nas obdarovala,
ko si v detinstvu v sen krilat
nas mehko zazibala.

Življenje si krasila ti
tam v dragi domovini,
zaklad prevzvišen srcu si
v oddaljeni tujini.

Odganjaš val nemilih sil,
tolažiš nas v bolesti.
Budilka višjih si čutil:
zanosa in zavesti.

Kako te starček ves zavzet
s ponosom vernim sluša!
On čuti v prsih blag trepet
in srečna mu je duša.

Zamika se v preblažen čas
ljubezni in mladosti,
ko čul je rodne pesmi glas
in plakal od sladkosti.

Naj bi te tudi mladi rod
dostojno znal ceniti,
saj vredna si, da bi povsod
te mogli vsi slaviti.

Naj bila bi nam ti glasnik
veselja v tuji zemlji,
ostani bratstva spomenik,
nemir ti dušam jemlji!

Naša "Ameriška Domovina"

Danes stopamo pred naše naročnike, z novim imenom, z novim duhom. Teško se je bilo odločiti za spremembo časopisa, in le važni vzroki so bili, da smo se odločili za novo ime.

Ko je po "Novi Domovini" izšel v Clevelandu list "Amerika", je poštno ravnateljstvo nemudoma sporočilo uredništvu, da iz vzroka, ker sta že dva lista v Clevelandu z imenom "America" in "American", to je rumunski tednik in češki dnevnik, je pošti nemogoče garantirati za točnost pri treh listih, ki nosijo skoro enako ime. Raditega je tedaj uredništvo spremenilo ime na "Clevelandska Amerika". Ime tudi v novi obliki ni bilo srečno izbrano. Prvič, ker je še vedno spominjalo na ostale "Amerike" v Clevelandu, in drugič ker "Clevelandska Amerika" ne odgovarja popolnemu izrazu imena. Nekateri so bili mnenja, da mi mislimo, da je Amerika samo v Clevelandu, in vsak drugi izven Clevelanda je — tujec. Poleg tega pa je bilo ime preveč lokalno. Naročniki zunaj so bili prepričani, da je naš list le za Cleveland. Konečno smo pa imeli težave z našo pošto. Pisma in pošiljatve češkega lista "Američan" in rumunskega tednika "America" so se dostavljala nam, naša pisma in pošiljatve pa omenjenim, in sicer se je to godilo v slučajih, kjer ni bilo natančnega naslova na pismu ali pošiljatvi.

"Ameriška Domovina" je primerno in dostojno ime. Amerika je naša nova domovina, tu smo se naselili, tisoče jih je kupilo svoje domove, farme, trgovine. Dolga le ta že tu prebivajo, njih otroci so zrastli v Ameriki, zakaj ne bi bili toraj ponosni na našo novo "ameriško domovino." Teh misli, kot večina naših naročnikov smo bili tudi mi, zatoraj stopa danes pred vas vaš branitelj, vaš zagovornik, vaš svetovalec, časopis, katerega ime se ponosno in s častjo lahko izgovarja povsod, 'Ameriška Domovina.'

* * *

Ogromna slovenska clevelandska naselbina potrebuje značajen, podučen list v slovenskem jeziku. Kdor je imel toliko opraviti z našim narodom, kakor mi v vseh teh letih našega obstanka, ta šele ve, kako so ljudje potrebni poštenega, značajnega ameriškega slovenskega lista, ki nad strankami trezno presoja, svetuje in vodi naš narod. List s strankarskimi nameni v Clevelandu nima obstanka. List mora biti pisan za ves narod, za skupne narodne potrebščine, ne pa upoštevati samo tega ali onega, ampak vse.

Sad agitacije našega lista je Slovenska Dobrodelna Zveza v Clevelandu. V Clevelandu je do sto slovenskih društev. Večinoma spadajo k Jednotam izven Clevelanda. Vsa čast tem Jednotam, toda mi smo rekli, da je Cleveland sposoben, da napreduje sijajno s svojo lastno organizacijo. In nismo se motili. V Clevelandu imamo danes v Slovenski Dobrodelni Zvezi najbolj krepko podporno organizacijo. To je posebno pokazala zadnja epidemija influence. Vse druge slovenske podporne organizacije imajo prazne fonde v bolniškem skladu, zahtevajo se ogromni extra asesmenti, a Slovenska Dobrodelna Zveza, kljub temu, da je izplačala v treh mesecih nad $6000 za bolniške podpore pri članih, ki štejejo 2000, ima še vedno nad $23.000 v bolniškem skladu, toraj več kot tri ali štiri druge velike slovenske Jednote skupaj. Dočim vse Jednote razpisujejo extra asesmente, je plačala S.D.Z. 37 smrtnin v treh mesecih, pa je smrtninska blagajna še močna $65.000.

Drugo podjetje je Slovenski Narodni Dom. Naš list je pred 7 leti sprožil to idejo in se boril zanjo, agitiral, deloval, dokler se ni uresničila. Prvotni nasprotniki so postali prijatelji, napredek je tukaj.

V političnih ozirih smo stali vedno na poti pravi demokracije. Tu smo se borili, da naši rojaki postanejo državljani. Mi nismo nikdar blufali naroda, nikdar delali za kulisami, ampak vselej javno. Mi smo bili prvi izmed vseh slovenskih listov, ki je odločno stopil na stran demokracije, in smo temu principu zvesti ostali.. Republika je naš vzor v ljudski vladi, toda ne boljševizem, mi smo v političnem oziru za to, da si narod izvoli svoje pravice na volišču, da ima kake pravice, ne pa s sabljo, dinamitom in puško, kot to delajo cesarji in kralji in boljševiki.

Naprej za večji, boljši, naprednejši in v vsakem oziru popolni Cleveland!

Našim novim naročnikom

Obračamo se tudi do vas, slovenski mladeniči in možje, ki niste naši naročniki, pa ste nam vseeno naklonjeni. Prijazno vas vabimo, da se naročite na list, ki bo skušal biti vedno vaš zagovornik.

Trojno nalogo spolnuje naš časopis pri svojem delovanju: Seznanja vas z novicami, katere je treba vedeti vsakomur, ki se hoče prištevati izobraženim in zavednim. List vas nadalje seznanja z Ameriko, bori se za vaš napredek, izobrazbo, da ste upoštevani med Amerikanci. V tem oziru vas neprestano opominja na ameriško državljanstvo in njega pravice. Zabavljanje ne pomaga nič. Vi morate postati državljan, in tedaj dobite orodje v roke, da sami odločujete o vsem. In tretjič, list goji ljubezen do vašega materinega jezika, do slovenske zemlje. Borili smo se od nekdaj, da postane naš narod svoboden, svoj gospodar na svoji zemlji. Branil je in branil bo kar najbolj odločno pravične slovenske zahteve.

Raditega prosimo vaše prijazne pomoči. Dasi imamo na razpolago le malo moči, pa skušamo narediti za naše naročnike čim več mogoče. Vodili smo državljansko šolo, potegovali smo se za pravice zatiranih, osleparjenih, ki so se prišli pritoževat k nam. Postregli smo vselej vsakomur kolikor smo mogli. Ker se zavedamo, da smo tukaj, da vam postrežemo.

Zato pa lahko odkritega obraza in pokončne glave vselej stopimo pred vas in vas prosimo pomoči s tem, da postanete naši naročniki. Mi ne zasledujemo v listu nobene posebne, skrite politike, ampak naš list je za ves slovenski narod, brez razlike prepričanja. Na delavski podlogi je osnovano vse podjetje, prinašamo vse delavske odločbe, razjasnila, postave, kako se vam je treba ravnati, da ne trpite škode. Mi ne vprašamo nikogar kaj si, ampak le če si Slovenec, si naš brat, ti potrebuješ našega nasveta in dela, mi pa tvoje naklonjenosti in zaupnosti. Vaše prepričanje naj vam ostane sveto, vsi skupaj pa imamo skupne dolžnosti.

Posebno vi slovenski fantje, ki ste v Ameriki odrastli, vas vabimo na naročilo. Mogoče ste zanemarili slovensko govorico, tu imate list, pisan v lepi vaši materinščini, ki je objednem strogo ameriški list, udan vaši nevesti — Ameriki. Vi slovenski fantje in dekleta ste bodočnost naroda, in zajedno z odraslimi možmi pridružite se tisoč našim ostalim naročnikom, da bodemo v složnosti delovali za napredek naselbine.

Hvaležni vam bodemo za podporo, pridružite se nam, delovali bodemo za vas! Pričakujemo vašega odziva, fantje in možje, žene in dekleta slovenska! In iskrena vam hvala!

ZGUBLJENA IN NAJDENA

DETEKTIVSKI ROMAN

SPISALA A. K. GREEN

"Takoj," odvrne ona, "toda povejte mi s čim se pečate tu v svoji sobi?"

Z veseljem sem bil pripravljen in sem v svoj pogovor vmešal mnogo podatkov o moji osebnosti, ker sem želel, da bi dekle vse povedalo to svojemu očetu. Sočutno me je poslušala, in več ko enkrat sem opazil kako se polnijo njene krasne temne oči, o katerih sem sliša' toliko pripovedovati, s solzami sočutja. Deloma so veljale te solze meni, staremu hinavcu, deloma njenemu trpljenju in sramoti, v kateri je bila prisiljena živeti. Mrmranje starca iz sosednje sobe je postalo vsak čas bolj grozeče. "Ne skrbite," reče Emilija, ko hitro odide iz sobe; "moji sorodniki delajo sami dovolj ropota ob vsaki priliki, in najbrž jih bodete že nocoj slišali."

Tako je bil moj načrt upeljan, in vse pripravljeno, da se spravim resno na delo. Radi previdnosti pa nisem začel takoj izpolnjevati, kar sem namenil, ampak sem dovolil, da je minulo več dn tako da ne bi z naglico nikjer zbudil kake sumnje. Prepričan sem bil, da moram najprvo spoznati vse navade in običaje teh nevarnih ljudi, ki so bili skrajni predrzni in nevarni. Moja dolžnost ni bila le varovati varovati soprogo Mr. Blake pred jezo in surovostjo bruhom jeze in surovosti obeh Shonmakerjev, ampak polastiti se obeh roparjev, ki sta bila nenavadno velika, močno vzraščena in močna. Pri tem mi je veliko več koristila zvijača kot predrznost ali osebna moč. Le če sem previden pridem na cilj, in pot do njega je skrajno težavna.

Ko so pretekli trije dnevi, sem zračunaj kako daleč sem napredoval in dognal sem sledeča dejstva:

"Prvič: Dekleta niso somega puščali domá, kakor mi je tudi gospodinja že prej zatrjevala; vselej je ostal oče ali pa brat pri njej.

"Drugič: Dasi sta jo oba lopova tako skrbno čuvala, pa sta ji vendar od časa do časa pustila, da je šla na hodnik, kjer se je sprehajala Seveda se ni smela nikdar več kot čert ure muditi zunaj.

"Tretjič: Rdeči Križ, katerega sem opazil na vratih je moral biti skrivno znamenje, ki je razodevalo onim, ki so bili zraven udeleženi, če se kdo nahaja doma ali zunaj. Nekega večera sem opazil, da je bil križ zbrisan z vrat, ko so vsi trije se podali na cesto, in uro pozneje, ko se je oče s hčerjo vrnil, je bil križ zopet na vratih.

"Četrtič: Dognal sem, da je oče kupoval vse potrebne stvari v mestu, dočim je sin odhajal z doma le na svoje roparske in tatvinske pohode, katere sta oba moška prej izštudirala. Starec je hodil zdoma vselej proti večeru, sin pa ni nikdar zapustil stanovanja pred polnočjo. Toda večkrat se je zgodilo, da se je sin popoldne odstranil za kratek čas, najbrže je šel v kako gostilno, ker je bil videti neprestano žejen.

"Petič: Oba sta bila nenavadno močna človeka, toda ne vem, če sta bila dovolj izurjena v osebnem boju. Njiju hrbta in prsa so bila nenavadno široka, toda v gibanju sta bila okorna in nerodna.

S pomočjo teh točk je konečno moj načrt dozorel, in vse je bilo pripravljeno za napad. Uvidel sem potrebo, da četudi je za mene teško in nevarno, pa sem bil vseeno prisiljen moje opazovališče za kratek čas zapustiti in se podati v glavni policijski stan, četudi samo za nekaj ur, da sporočim predstojnikom vse potrebno in si zagotovim primerno pomoč.

Podobice, katere sem zadnje dneve izrezal iz papirja, položim lepo v košarico in začnem tako silno kašljati, da zadonijo glasne kletve iz sosednje sobe. Emilija pride s sočutnim pogledom v očeh k mojim vratom in se mi približa.

"Takoj pridi nazaj!" kriči njen oče, "kdo ti je dovolil neprestano klepetati z adutom, ki nas neprestano vzne mirja s svojim peklensk kašljanjem!" Starec stopi po teh besedah iz svoje sobe na hodnik in naju s hudobnim pogledom opazuje.

"Kaj imata vidva skupaj, in kaj je v tej košarici?" vpraša starec z razjarjenim glasom.

"Male igračke, katere hoče ta mož na cesti prodati," odvrne ona.

"In ničesar druzega?"

"Ne, to je vse, le zanesi se!"

"Bog se te usmili, če imata vidva kaj skupaj," reče njen oče in ji položi teško pest na ramena, nakar jo odpelje v svojo sobo nazaj.

Jaz še počakam par trenutkov v sobi, potem pa odidem s počasnimi koraki, neprestano omahujoč po stopnjicah navzdol. Ko sem enkrat na cesti jo uberem naravnost na policijsko postajo, kjer poiščem Mr. Gryceja.

Kmalu ga dobim. V kratkih besedah mu razodenem svojo najdbo, in Mr. Gryce je bil videti skrajno vesel. Predlagal sem, da nemudoma naznanimo gospodu Blake, da se nam je posrečilo najti skrivališče njegove žene, in da je ona sedaj pod našim varstvom, toraj se mu ni treba vznemirjati. Prosil sem tudi svojega predstojnika, da gre k gospej Daniels in dobi od nje nekaj pisani vrst v francoskem jeziku za vsak slučaj, seveda brez imena in podpisa. Mr. Gryce mi je deal: "Usòda vam e bila v tem slučaju izvanredno mila, dočim sem se tudi jaz medtem trudil in nisem mogel dobiti najmanjšega sledu o zginuli deklici. Danes zjutraj navsezgodaj je bil Mr. Blake pri meni, in povem vam, da hvaležnost ne bo manjkala pri njem, če izpeljete stvar tako, da srečno izide zanj.'

Bil sem jako zadovoljen nad vspehom, posebno ker me je Mr. Gryce pohvalil. In ko mi je Gryce obljubil, da mi preskrbe pisavo pisano od Mrs. Daniels v francoskem jeziku, v pravem času, sem omenil še nekaj podrobnosti mojega načrta, in bil sem jako zadovoljen, ker se je Mr. Gryce popolnoma strinjal z mojim načrtom. Glede pisma katerega naj bi Mrs. Daniels napisala sem imel sledeči namen: Emilija bi morala biti prepričana, da prihaja pismo od gospe Daniels, kajti poznala je njeno pisavo. V teh vrsticah naj bi Mrs. Daniels na priprost način dala razumeti Emiliji, da se gospod Blake zanima zanjo, in da naj nam záupa, ker jo hočemo rešiti.

"Iz srca želim, da se nam posreči lov na oba roparja," je dejal Mr. Gryce, ko sem se poslavljal od njega. "Jaz bom storil kar je v mojih močeh, da vam pomagam k uspehu, na katerega bodete ponosni, dokler bodete živeli."

Sedemnajsto poglavje

Ko pride drugega jutra hišna gospodinja v mojo sobo, kjer sem stanoval, mi je na skrivej stisnila v roko pisemce, katero sem naročil pri Mr. Gryce od Mrs. Daniels. Besedilo tega pisma je bilo jako priprosto, tako, da nihče ni mogel ničesar sumiti, če bi mu slučajno prišlo v roke, razven oni, kogar se je tikalo. Sklenil sem, da uporabim prvo ugodno priliko, da izročim pismo Mrs. Blak. Bil sem ves nepotrpežljiv in komaj čakal trenutka, ko se mi moj naklep posreči.

Tako je minila ura za uro; sedel sem v svoji sobi in čakal prilike. V sosednji sobi so ves čas govorili. Včasih glasneje, včasih tiho. Zdaj sem začul očeta, ki je govoril s sinom in preklinjal, potem pa zopet govoril s hčerjo, kateri je nekaj zapovedoval. Bili so surovi ljudje, ki se niso zmenili za svoje sosede in niso pazili na svoje besede.

Konečno pa mi je bilo vsega preveč in svoje potrpežljivosti nisem mogel več krotiti. Nenavadna misel se je pojavila v moji glavi. Če oni k meni ne pridejo, tedaj grem jaz k njim, sem dejal. Vstanem toraj, vzamem pisemce k sebi in potrkam na vrata, ki so bila zaznamovana z rdečim križem.

Znotraj v sobi začujem vzklike začudenja in nevolje obenem. Čul sem kako sta oba moža divje skočila kvišku, toda ustrašil se nisem. Sklenil sem, da svojo nalogo zvršim do konca. Zdela se mi je sicer nevarna, toda v najhujšem slučaju bi dobil nekaj udarcev na glavo, in za tako plačilo bi poskusil še kaj bolj predrznega. Zdajci odpre vrata Emilija. Na zunaj sem bil miren, toda v notranjosti sem se vseeno tresel od vzne mirjenja. Tudi Emilija stoji tresoča se pred menoj, vsa bleda v obraz. Z negovotim glasom me vpraša, česa želim, in zakaj sem se oglasil pri njih. Sprva nisem dobil besed, kako naj opravičim svoj nastop, toda kmalu se me prime pogum in odvrnem:

"Oh, gospodična, tisočkrat prosim oproščenja, toda danes sem dobil po pošti pismo, katerega pa ne morem prečitati. Star sem postal in moje oči so popolnoma oslabele. Nikakor ne morem prečitati kaj mi pišejo. Vem da mi piše dober prijatelj. Kako bi vam bil hvaležen za vašo dobroto, če bi prečitali moje pismo!"

"Prav rada, samo če morem," odvrne Emilija in mi vzame list iz rok.

"Najprvo hočem videti jaz kaj je pisano,' se oglasi zdajci surov glas starega Shonmakerja, ki stopi bližje in ji neotesano iztrga list iz rok. "Prokleto, ne razumem," reče ko gleda nekaj časa na pisane vrste, "prav gotovo je pisano v francoskem jeziku," pristavi ko zacepta z nogo.

Potem pa vrne ono pismo svoji hčeri in reče: "Preberi potem pa nam razloži, kaj pomeni, ker brez mojega dovoljenja se ne sme goditi v tej sobi ničesar, s čimur bi bil jaz nezadovoljen."

"Prosim," rečem Emiliji, "berite hitro, ker sem že ves nepotrpežljiv, da zvem kaj mi poroča prijatelj.'

Emilija prijazno pokima prelete z očmi list, potem pa začne brati:

"Calmez-vous, mon amie,, il vous aime et il vous cherche. Dans quatre heures vous serez heureuse. Allons, du courage et surtout sovez maitresse de vous-meme."

Prestavljeno: "Pomirite se, prijateljica, on vas ljubi in vas išče. V štirih urah bodete srečni. Samo pogum in predvsem ohranite hladno kri."

Dalje prihodnjič.

Naprodaj je novo pohištvo za 4 sobe. Proda se radi odhoda v staro domovino. Vprašajte na 1420 E. 52nd St. (26).

Pokažite svojemu bolnemu prijatelju oglas dr. Cowdricka.

6205 St. Clair Ave. vog. E. 62. ceste

VELIKA RAZPRODAJA

6205 St. Clair Ave. vog. E. 62. ceste

KATERA SE KONČA

DNE 27. FEBRUARIJA, 1919.

NAŠA RAZPRODAJA VAM NUDI SEDAJ RES DOBRO IN TRPEŽNO BLAGO PO SKRAJNO ZNIŽANIH CENAH.

Velika izbera moških klobukov

$2.00 moški klobuki $1.79
$2.50 moški klobuki $2.23
$3.00 moški klobuki $2.69
$3.50 moški klobuki $2.95
$4.00 moški klobuki $3.40
$4.50 moški klobuki $3.75
$5.00 moški klobuki .. $4.49
$5.50 moški klobuki $4.95
$6.00 moški klobuki $5.39

Moški jopiči (sweater coats)

$3.00 moški jopiči sedaj .. $2.40
$4.00 moški jopiči, sedaj $3.20
$4.50 moški jopiči, sedaj .. $3.60
$5.00 moški jopiči, sedaj .. $4.00
$5.50 moški jopiči, sedaj .. $4.40
$6.00 moški jopiči, sedaj . $4.80
$6.50 moški jipiči, sedaj . $5.20
$7.00 moški jopiči, sedaj .. $5.60
$7.50 moški jopiči, sedaj .. $6.00
$8.00 moški jopiči, sedaj .. $6.50
$8.50 moški jopiči, sedaj .. $6.90
$12 moški jopiči, sedaj $9.50

Moške hlače

$7.50 moške hlače $6.75
$8.00 moške hlače $7.20
$8.50 moške hlače $7.65
$9.00 moške hlače $7.98
$9.50 moške hlače $8.45
$2.00 moške hlače $1.35
$2.50 moške hlače $2.19
$3.00 moške hlače $2.69
$3.50 moške hlače $3.15
$4.00 moške hlače $3.59
$4.50 moške hlače $4.05
$5.00 moške hlače $4.49
$5.50 moške hlače $4.95
$6.00 moške hlače $5.34
$6.50 moške hlače $5.89
$7.00 moške hlače $6.30

Moška spodnja obleka

$1.25 moška spod. obleka .. 98c
$1.50 moško spod. obleka $1.19
$2.50 moška spod. obalek $1.98
$3.50 moška spod. obleka $2.47

Velika izbera delavnih srajc

Delavske srajce po 85c
Črne satenaste srajce po .. 95c.
$1.50 črne sat. srajce $1.35
$1.50 delavniške srajce Chambray, po $1.35
$1.25 delav. srajce 98c
$2.00 delav. srajce Chambray z dvema ovratnikoma .. $1.50

Kravate

50c moške kravate 44c
75c moške kravate 68c
$1.00 moške kravate 89c
$1.50 moške kravate $1.35
$2.00 moške kravate $1.75
$2.50 moške kravate $2.19
$3.00 moške kravate $2.49
$3.50 moške kravate $2.79

Overalls

$1.75 overalls sedaj po .. $1.25
$2.00 overalls, sedaj po ... $1.69
$2.25 overalls, sedaj po .. $1.98
$2.75 overalls, sedaj po .. $2.39
$3 Headlight overalls .. $2.39
$3.50 Headlight U. suit $2.98
$4.50 Headlight U. suit $3.98

Rokavice za delo

15c rokavice za delo po 9c
20c rokavice za delo po .. 13c
25c rokavice za delo po ... 17c
50c rokavice za delo qo ... 35c
$1.00 rokavice za delo po .. 79c
$1.25 rokavice za delo po .. 98c

Moške kape

75c moške kape sedaj 39c
$1.00 moške kape, sedaj ... 89c
$1.50 moške kape, sedaj .. $1.29
$2.00 moške kape sedaj .. $1.69
$2.50 moške kape sedaj .. $1.90
$3.00 moške kape sedaj .. $2.25
Velika izbera kap sedaj .. 29c

Moški Union Suits

$1.50 moški union suits .. $1.15
$2.50 moški union suits .. $2.19
$3.00 moški union suits .. $2.69
$4.00 moški union suits .. $3.49
$2.50 Fleace U. Suits ... $1.98
$3.50 Fleace U. Suits $2.89

Moške flanelaste srajce

85c moške flan. srajce 65c
$1.50 moške flan. srajce ... 98c
$2.00 moške flan. srajce .. $1.69
$2.50 moške flan. srajce .. $1.98
$3.00 moške flan. srajce .. $2.55
$3.25 moške flan. srajce .. $2.69
$3.50 moške flan. srajce . $2.89
$4.00 moške flan. srajce . $3.39
$4.50 moške flan. srajce .. $3.79

Mufflers

50c vredni sedaj po 39c
75c vredni sedaj po 63c
$1.00 vredni sedaj po 79c
$1.50 vredni sedaj po $1.19
$2.00 vredni sedaj po $1.69
$2.50 vredni sedaj po $1.89
$3.00 vredni sedaj po $2.49
$3.50 vredni sedaj po $2.98
$5.00 vredni sedaj po $3.98

LOT MOŠKIH JOPIČEV (SWEATERS.)

$2.50 sedaj 98c

Moške nogavice

20c moške nogavice 16c
25c moške nogavice 19c
35c moške nogavice 29c
50c moške nogavice 44c
85c moške nogavice 69c
60c volnene nogavice 47c
75c volnene nogavice 59c
$1.00 volnene nogavice ... 79c
$1.25 volnene nogavice 98c

Moške rokavice

$1.25 moške rokavice 98c
$2.00 moške rokavice ... $1.79
$2.25 moške rokavice ... $1.98
$2.50 moške rokavice ... $2.19
$2.75 moške rokavice ... $2.48
$3.00 moške rokavcie ... $2.69

VELIKA IZBERA MOŠKIH TRDNIH KLOBUKOV

$2.00 in $3.00 sedaj po .. $1.15

Svilene srajce

$1.25 svilene srajce $1.09
$1.50 svilene srajce $1.35
$1.75 svilene srajce $1.59
$2.50 svilene srajce $2.19
$3.00 svilene srajce $2.69
$3.50 svilene srajce $3.15
$4.00 svilene srajce $3.60
$4.50 svilene srajce $4.05
$5.00 svilene srajce $4.49
$5.50 svilene srajce $4.95
$6.00 svilene srajce $5.39

Srajce

75c moške srajce..... 65c
$1.00 moške srajce 89c
$1.25 moške srajce $1.09
$1.50 moške srajce $1.35
$1.75 moške srajce..... $1.59
$2.00 moške srajce..... $1.79
$2.25 moške srajce..... $1.98
$2.50 moške srajce..... $2.19

Belaj & Mocnik,

KROJAČA IN TRGOVCA Z VSO MOSKO OPRAVO

6205 St. Clair Ave., - blizu vogala 62. ceste.

DELAVSKA ODŠKODNINA.

V SLUČAJU POŠKODBE ALI SMRTI V DRŽAVI OHIO.

(Piše Frank M. Jakšič.)

Delavci so deležni podpore za poškodbo samo kadar se poškodujejo pri delu. Ako bi bil kdo slučajno poškodovan ko gre na delo ali iz dela, ni deležen podpore namreč dobesedno rečeno, delavci so zavarovani samo od časa, ko začnejo delati in do časa, ko prenehajo z delom.

Omenil sem, da dovoljuje država gotovim tvrdkam plačevati poškodovanim delavcem iz svoje lastne blagajne; mnogo tovaren se je poslužilo te prilike, seveda pod gotovimi garancijami, katere je zahtevala država. Posebno tovarne, ki se ne pečajo z nevarnim delom, so se oprijele te prilike, kajti na ta način so na dobičku. Mnogo tovaren je pa še dandanes zavarovanih pri zavarovalnih družbah, toda vsak slučaj se mora vseeno naznaniti na državo, in ne samo naznaniti, da je bil kak delavec poškodovan, temveč tudi koliko so dotičnemu delavcu plačali. Za vsako poškodbo je odrejene gotova svota, katero mora prejeti delavec, kadar dobi poškodbe, ker sicer se tovarna, kjer se je poškodba pripetila, pregreši zoper državne postave.

Tudi vlada Zjedinjenih držav vdržuje oddelek za svoje uposljene uradnike in delavce in plačuje odškodnino vsem svojim uslužbencem, če se slednji ponesrečijo, dočim so pri delu.

Kar se tiče poškodninske postave države Ohio, so leta 1914 pridjali še dodatek k tej postavi, in sicer sledeče: Poškodovana oseba, ali pa njen naslednik, v slučaju smrti poškodovanca, se sme poslužiti sodnije, ako ni poškodovana oseba zadovoljna z odškodnino, ki je bila plačana od države, to pa le v slučaju, če je dokazano, da je delodajalec nalašč kaj zakrivil, da se je delavec poškodoval ali ga je ubilo. Ta točka se mora razumeti, da je ne bi kdo napačno tolmačil. Tu ni dovolj, ako se kak stroj kaj polomi, kajti v največ slučajih ne more nihče, tudi delodajalec preprečiti, da se stroj polomi. Če pa se rabi n. pr. v tovarni kak stroj, ki ni pravilno opremljen z varnostnimi pripravami, tedaj se pa že smatra, da je to premišljena nemarnost delodajalca, in se smatra da se je delavca hotelo nalašč poškodovati. Vsak delodajalec mora imeti svoje stroje v tovarni tako opremljene, kakor mu odkazujejo odredbe države. Dandanes se pripeti le malo takih slučajev; država pošilja naokoli neprestano svoje izvedence, inšpektorje, da pregledujejo razne tovarne, da so pravilno opremljene, kar se tiče strojev, in da se zmanjša kolikor mogoče vsaka nevarnost za delavca. Izraz, katerega država rabi za nalašč poškodovati, v angleškem jeziku je "wilfull act", in ga tolmači na sledeči način: Vedoma in nalašč z direktnim namenom poškodovati drugega.

Meseca januarja vsakega leta mora vsaka kompanija ali oseba, ki zaposljuje pet ali več oseb, dati na glavni državni urad sledeče informacije: Število delavcev v mesecu januarju vsakega leta, pri kakem delu so ti ljudje zaposljeni, in svoto denarja, katera se je dotičnim ljudem plačala za delo. V vsakem slučaju pošlje država formularje, na katerih je treba vse to napisati. Država sme vse to zahtevati, da se vse te informacije potrdijo s prisego, da so pravilne, to pa za to, da ne bi kak delodajalec zmanjšal svoto plače na informacijski listini, kajti čimmanj en delodajalec plača svojim delavcem, toliko je manjša zavarovalnina za njegovo kompanijo ali podjetje. Država si tudi pridržuje pravico, da pošlje kako osebo, oziroma nadzornika, do vsake ali katerikole osebe v katerem koli mestu, ki pregleda, če je vse resnica, kar je dotična tvrdka napisala na informacijsko listino. V slučaju, da se kaka kompanija brani pokazati svoje stanje, ali da ne bi poslala vseh informacij na državo, ali se celo protivila poslati informacije, tedaj je taka tvrdka kaznovana s svoto $500.00. Kazen se mora iztirjati sodnijskim potom in vsak tak denar, ki se dobi od take zanemarjene kompanije, se vplača v fond za poškodovane delavce. Vse te informacije so tajne in se ne smejo rabiti v noben drug namen, razven če se rabijo za štatistiko, to pa seveda skupno, ne pa posamezno, n. pr. da se naredi štatistika od vseh kompanij, ne pa od vsake kompanije posamezno, na podlagi informacij, katere pošlje kompanija na državo.

* * *

Sedaj po hočem navesti svote, katere plačuje država, oziroma tvrdke ali delodajalci za poškodbe. Še poprej je potrebno omeniti, da je treba napraviti prošnjo za podporo (Application for Compensation), in sicer navadno takoj po poškodbi. Kakor hitro se to listino podpiše, je pot do sodnije takoj zaprta, in se poškodovani ne more poslužiti sodnije, dasiravno misli, da bi na sodniji bolje opravil. Pot na sodnijo je odprta le, kakor sem že prej omenil, v slučaju, da je delodajalec nalašč poškodoval delavca z nemarnostjo, ker ni imel strojev v redu. To je posebno važna točka, in naj si jo vsak delavec zapomni. Kakor hitro podpišete državno listino, tedaj ste se odpovedali pravici, da tožite na sodniji, kajti država sama za vas potegne in plača odškodnino, kakoršna je predpisana po postavi. Če pa tožite na sodniji, tedaj ne dobite od države ničesar. Vsakdo pa ve, da je pot na sodniji težavna in dolga, in le usoda nanese, da dobite več kot da bi dobili od države.

Za začasno poškodbo, to je za tako poškodbo pri delu, ki ne prinaša za seboj nobenih posledic, plača država po dve tretini dnevne plače, toda v nobenem slučaju ne računajte več kot $18 na teden plače. Namreč ako delavec zasluži $18 na teden, se mu plača dve tretini od te svote, toraj $12 na teden odškodnine. Ako služi $12 na teden, dobi $9, itd. Toda v nobenem slučaju se ne plača manj kot $5 na teden. toda ne več kot $12 na teden, kot prej omenjeno. Tudi usmrtnina se ne plača v nobenem slučaju več kot $5000.00, in to le od 1. januarja, 1919, naprej. Prej je bila najvišja svota zavarovalnine, oziroma smrtnine za delavcem, ki je umrl na poškodbah v tovarni $3750.00. Za smrtni slučaj plača država sedaj delavcu približno $5000.00. Ta svota se izplača osebam, katere so bile odvisne za podporo od dotične osebe, ki je za poškodbami umrla. Ta svota se pa ne plača v celoti, ampak po dve tretini plače umrlega, dokler ni cela svota izplačana. Včasih se pa ta svota izplača tudi v celoti, če bi bila n. pr. udova z otroci, in bi si hotela nabaviti posestvo da se na ta način lažje preživi.

(Pride še.)

THE AMERICAN JUGO-SLAV RELIEF

NABIRALKE ČLANICE OD "ZVEZE JUGOSLOVANSKIH ŽEN IN DEKLET V AMERIKI.

Nabiralna pola št. 16. Nežika Zalokar, Cleveland, Ohio.
Josip Ogrin $5, Frank Levstik $1, Tom Margeton $5, Frank Škerjanc $5, Louis Merhar $2, Josefa Ausec $2, Louis Grčar $2, Rose Grčar $1, Mary Martinčič 50c. Tomo Fuderich $5, Josip Žele $1, Anton Korošec $2, Matija Satkovič $2, L. Bergich 50c. B. B. Levstig $25.00 J. Zakrajšek $1, dr. Joseph A. Neuberger $25.00, M. Vidic $1. — Skupaj $86.00.

Nabiralna pola št. 27. Mary Ivančič, Collinwood. Ohio,
Frank Ivančič $500.00, Frank Lukanc $1, John Lavrič $1, Frank Bitenc $1, Jernej Ban, $1, Frank Skrabut $1, Frank Kočin, $2, Frančiška Klun $1, Jokob Brožič $1, Mihael Lah $5, Josip Ferlin $1, Joe Ivančič $5, Mihael Berlan $2, Frank Ivančič $10, Karol Novinc $6, Karol Beljan $1, Josip Tekavc $1, Tom Pustotnik 10c. — Skupaj $540.10.

Nabiralna pola št. 95. Frances Babnik, Cleveland, Ohio.
M. Češnovar 25c. U. Bizovičar $ 1, J. Bizovičar $1, M. Jerančič $1, J. Tekavčič $1, J. Kramaršič 50c. F. Gorše $2, J. Terbovec $1, J. Gorše $1, A. Tekavčič $2, A. Potokar $2, N. Kofol $1, N. Glavan $1, N. Kerin $1 N. Jazbec $2, N. Gole $1, N. Verbič $1, N. Metlika 50c. Skupaj $20.25.

Nabiralna pola št. 96 Karolina Gabrenja, Cleveland, O.
Dr. J. M. Seliškar $100.00, Fr. Suhadolnik $10, Zofi Simčič $2, Josipina Bizjak $2, Mary Bricelj $3, K. J. Gabrenja $5, Frank Martinčič $1. Skupaj $123.00

Nabiralna pola št. 107 Mary Rakar, Cleveland, Ohio.
M. Cerkvenik $1, J. Metlika $1, J. Miklavčič 50c. R. Merhar $1, H. Obolnar 50c. A. Merhar $1, R. Brudnich 25c. P. Šalinha $1, Aloga Toni $1, M. Bačnik $1, F. Bles $1, F. Rude $1, M. Gombač $1, J. Šturm 50c. M. Poje 50c. N. Velikonja $1, N. Pečjan 50c. Neimenovan 50c. — Skupaj $14.75.

5. Izkaz pole št. 16., 27., 95., 96., in 107 ...	**$784.10**
Prejšni izkazi	**$866.27**
Skupaj	**$1,650.37**

VESTI IZ STARE DOMOVINE.

Iz Jug. Čas. Urada, Washington, D. C.

KOLIKO JE JUGOSLOVANOV.

Po uradni štatistiki je bilo leta 1900. Slovencev: v bivši Avstriji 1,192.780, v Italiji (beneški Slovenci) 35.000, na Ogrskem in na Hrvatskem ter v Slavoniji 102.000, v Ameriki 100.000, v ostalih deželah 20.000. Skupaj je bilo naštetih toraj tedaj 1,449.780 Slovencev. Seveda so te številke deloma premajhenn,e, ker se je štel v Avstriji občevalni jezik, namesto maternega. Na Ogrskem živi ob avstro-ogrski meji kakih 60-70.000. Na Koroškem pa je število slovenskega prebivalstva za najmanj 40.000 večje, kakor izkazuje avstrijska statistika. Tudi v Ameriki živi okroglo 200.000 Slovencev, tako da se lahko reče, da je vseh Slovencev skupaj poldrug miljon.

Po Niderleu je bilo leta 1900. v Cislajtaniji 711.382 Hrvatov in Srbov, v bivši Ogrski pa 2,839.016, v Bosni in Hercegovini 1,700.000, v Črnigori 350.000 v kraljevini Srbiji 2,298.551, v stari Srbiji in Macedoniji 300.000 v skadrskem okrožju in v Albaniji 100.000, v Italiji 5000, v Rusiji 2000, v Ameriki 300.000. Skupaj toraj 8,605.949. Te številke so seveda veliko prenizke. Tako je naprimer ogrska štatistika naštela leta 1900 na Ogrskem 188,552 Hrvatov in 434.641 Srbov, medtem ko so bili Bunjevci, Šokci in kakor jih še vse imenujejo, šteti za Madžare, in teh je namanj 100.000- 150.000. V zapadnih ogrskih župnijah je število Hrvatov popolnoma izginilo v ogrski štatistiki, ker se štejejo za Madžare. V okolici Nikolsburga je istotako lepo število Hrvatov, najmanj 30- 36.000. Ako upoštevamo vse to, tedaj je sigurno, da bo štela bodoča jugoslovanska država okroglo 12 miljonov duš.

VPRAŠANJE VOJNE ODŠKODNINE V SLOVENSKIH KRAJIH.

Po Obzoru od 31. decembra, piše Slov. Narod, da je treba rešiti tudi vprašanje škode, katero so prizadele čete centralnih vlasti v etapnem področju in zaledju.. Kdo bo plačal škodo, katero so pretrpeli pregnanci, interniranci, nedolžno obsojeni, družine obešenih in ustreljenih, itd? Ker se danes zastopa načelo, da so centralne vlasti započele nasilno vojno proti celemu človeštvu, kateremu je treba dati popolno zadoščenje, morajo tudi Slovenci stati na stališču, da morajo krivci povrniti vso škodo, katero je pretrpelo prebivalstvo tekom vojne brez svoje krivde. Vojno so vodili proti naši volji. S pasivno rezistenco in neumorno tajno agitacijo smo pospešili konec vojne in pomagali ententi do zmage. Z njo smo čutili kot zavezniki, danes pa smo to prav gotovo, ko smo zjedinjeni s Srbijo. Ta ima sedaj pravico, zahtevati od nasprotnika povračilo škode, katero je prizadjala nam. Dolžnost države SHS je, zahtevati na mirovni konferenci od Nemcev in Madžarov odškodnino za vse kraje, kateri bodo zjedinjeni v državo SHS. Ako bi plačilna moč teh držav ne zadostovalo, bi bilo treba propagirati misel mednarodnega fonda, iz katerega bi se pokrila odškodnina.

Kakor je ugotovljeno, da je vzrok tej škodi brezmejno sovraštvo Nemcev in Madžarov proti Slovanom, proti katerim je bila vojna v prvi vrsti naperjena, je jasno, da je za škodo odgovoren moralni povzročitelj. Istotako je jasno,, da ima Nemčija, Avstrija in Madžarska povrniti škodo, ki je bila povzročena potom preganjanja zaradi političnega prepričanja. Žrtve takih preganjanj so bili izključno Slovani, kar istotako dokazuje, da so bila ta preganjanja Slovanov v zvezi z vsemi ostalimi vojnimi čini centralnih vlasti. Da pa bo mogoče na mirovni konfereci staviti konkretne predloge in zahteve, je treba tozadevni materijal in predvsem vsaj približno ugotoviti vojno odškodnino vseh treh kategorij. To je stvar vlade. Ona bi morala zahtevati od političnih oblasti, da takoj začno z ugotavljanjem škode. Vredno je omeniti, da so začele italijanske čete na zasedenem ozemlju že zbirati tak materijal, zlasti odškodninske prijave vseh onih, ki so bili žrtve političnih preganjanj.

ZA OHRANITEV SLOVENSKEGA KOROTANA.

Dogodki in poročila iz Koroške — tako piše Slov. Narod zadnje dni decembra jasno kažejo, da bomo izgubili Korotan, to zibeljko staroslovenske samostojnosti, vojvodsko prestolico in s tem vso narodno čast. A zakaj? Zato, ker napačno računamo, misleč, da bomo dobili take meje, na mirovni konferenci, kakoršne bomo sami hoteli imeti. To je napačno in nepoznanje mednarodnih odnošajev. Predvsem nimamo v rokah nikakega jamstva in tudi nimamo za seboj nikake izvršujoče sile. In ako nam tudi prriznajo na mirovni konferenci take meje, kakorše želimo sami imeti, to še ne pomeni, da jih bomo v resnici tudi imeli, ker je velika razlika, ko se pravi: "Imaš pravico do te meje ter imaš to mejo tudi že v rokah." Ako ne bodemo imeli svojega področja že v rokah do mirovne konference, tedaj smo v nevarnosti, da ga sploh ne bodemo dobili. Menda si nihče ne domišljuje, da bo kdo zaradi nas poslal mednarodno ekspedicijo proti avstrijskim Nemcem. Ako bi pa sami hoteli po zaključenju mira operirati z vojaško silo proti Nemcem, tedaj smemo biti prepričani, da bi takega podvzetja nihče prijazno ne gledal, ker bi bil tak naš korok po zaključenem miru povod za nemire in majhno vojno, katere ne bi hotela Evropa trpeti. To čutija tudi Čeho-Slovaki, in zaraditega tako energično zasedajo nemške kraje češke države in slovaške zemlje na Ogrskem. Ako bi bili Čehi prepričani, da bodo dobili kraje, ker jih jim je priznala ententa, gotovo ne bi pošiljali v smrt na tisoče svojih vojakov že itak izkrvavljenih legij.. Ako hočemo imeti slovenski Korotan, ga moramo zasesti.

VPRAŠANJE VALUTE.

Dr. Ivan Tavčar je govoril koncem decembra v Mariboru o vprašanjih prehrane in valute ter povdarjal, da nas čaka, ako ne bomo s pomočjo Srbije in entente srečno rešili in uredili vprašanja prehrane gotova telesna smrt in istotako tudi gospodarska, ako pravočasno ne uredimo valute in vse, kar je s tem v zvezi. Okoli nas so nakopičene miljarde obligacij in miljarde bankovcev. Nadejamo se, da bo mirovna konferenca priskočila na pomoč, da ne bo naša država odšla praznih rok in s polno bisago avstrijskih dolgov in not. Rešiti se mora tudi vprašanje državnih dolgov, predvsem pa vprašanje vojnih posojil. Najlažje je reči, da so vojna posojila in drugi avstrijski dolgovi nekaj, kar za nas ne obstoji, kar lahko vržemo v Savo ali Dravo, da odnesejo valovi vse skupaj v Črno morje, ker se ne bo živa duša več brigala za ta avstrijski balast. To bi bila naj lažja rešitev, samo žal, da se ne da doseči!

Kar se tie avstrijskih rent, jih je polno v inozemskih rokah, in povsem naravno je, da se bodo Anglija, Francija in Amerika potrudile, da ne bodo njih državljani preveč zgubili v Avstriji. Zato je pričakovati, da bo mirovna konferenca odredila, da prevzamejo države, ki so nastale iz bivše Avstrije dobršen del avstrijskih zadolžnic. Znano nam je že, kako se bodo Nemci zviali. Ta degenerirani narod, ki je v prejšnih časih tolkel po svoji blagajni in pri vsaki priliki metal listnico na mizo, kakor kak konjski mešetar, češ, da pomeni ta listnica veliko več kakor pa število prebivalstva, prihaja sedaj z novimi načeli na dan. Prej niso hoteli ničesar slišati o manjšini, sedaj pa jo hočejo prav po židovsko izkoristiti, tako da bi morala ona država, ki šteje največ prebivalstva, vzeti nase največ dolgov. Da se nočemo mi spuščati v tako igro, je jasno. Dolgovi se nam morajo pravično razdeliti med bogate in siromake, Bogataš mora nositi glavni del, siromak pa samo toliko, kolikor v resnici more. Upamo da bode mirovna konferenca tudi to vprašanje pravično rešila in da ne bo dopustila, da, bi s krivci trpeli tudi nedolžni, to je, da bi Jugoslovani trpeli z avstrijskimi Nemci. Zelo delikatno bo postalo ttudi vprašanje prevzetja vojnih dolgov. Slišati je glasove, ki zahtevajo, da se vojni dolgovi sploh uničijo, ne oziraje se na posledice, ki bi iz tega nastale. Zaupamo pa v modrost jugoslovanskih državnikov, ki bodo posvetili tudi temu vprašanju ves razum ter tako rešili položaj, da ne bo rešitev za nas katastrofalna. Prebivalstvo živi v največjih skrbeh, ker se zaveda, da ne bo sedanja krona ohranila svoje vrednosti v času, ko bo Jugoslavija izdala svoj lastni denar. To je jasno vsakemu izmed nas in nikdo ne pričakuje, da bo 100 jugoslovanskih frankov veljalo toliko kot 100 avstrijskih kron. Nastane pa vprašanje, koliko starih kron se bo dobilo za nove franke. Ako bi se na primer za 100 kron dobilo 80 frankov, bi bila to zelo godna rešitev. Preneslo bi se tedaj, ako bi se dobilo za 100 kron 50 frankov. Stvar je zelo važna, in v meni se je ledenila kri, ko sem pri neki priliki slišal predlog, naj bi se nova valuta uredila tako, da bi se za 100 kron dobilo 16 novih frankov. Ako bi dobil vsakdo, ki ima kaj premoženja za vsakih sto kron po 16 frankov, bi nastal zaraditega, zlasti po slovenskih krajih tak gospodarski preokret, da bi imel strašne posledice. Vsi denarni zavodi bi bili vrženi v krizo, zlasti pa naše hranilnice. Izključeno bi bilo vsako gospodarsko podvzetje in dogodilo bi se nam nekaj takega, kakor se dogaja danes v Rusiji, kjer skuša Lenin z ognjem in mečem razširiti svoj krvavi gospodarski socijalizem. Jugoslavija se nahaja danes v položaju, v kakoršnem je bila Angleška leta 1698., ko je bilo opažati splošno nezaupanje napram krožečemu denarju, katerega ni hotel nihče sprejeti pri kupovanju ali plačevanju tako da se je moralo blago izmenjati za blago. Pretila je silna kriza in vsi so bili prepričani, da je treba kovati denar, toda prepirali so se, kedo naj nosi razliko med novim kovanim denarjem in starim obrezanim. Prepir je bil strahovit, toda konečno ga je poravnal kancelar Montague, ki je s svojim govorom pripravil parlament do tega, da naj nosi to razliko država. Vsakdo je predložil v določenem času svoj denar pristojni oblasti in prejel zanj novi kovani denar v polni vrednosti. Kaj takega se ne bo dogodilo v naši državi, ali želeti bi bilo da bi prevzela večji del razlike med staro in novo valuto država in položi tako trden temelj bodočemu blagostanju na našem jugu. To čutimo vsi, četudi nismo strokovnjaki, in zato čutimo, da bo prišel čas, da bodo naši denarni zavodi, ki imajo še sedaj svoj denar naložen v nemški Avstriji, prenesli še pravočasno na varno, da jih Jugoslavija ne prehiti v tem ker bo morala v gotovem času svoje meje zapreti, da ne bodo preko njih dohajale nemške in madžarske krone. Na ta trenutek moramo misliti vsi, zlasti pa denarni zavodi, ker bodo imeli pozneje sami škodo, ako bodo zamudili pravi čas. Vprašanje valute se ne da rešiti na ta način, da bi Slovenija sama ustanovila svojo banko, Hrvatska zopet svojo — tako da bi imeli v Jugoslaviji — ker imajo Srbi že svojo državno banko in ako se ne varam tudi svojo zlato valuto —tri posebne valute, kar bi bilo nesmiselno, nemogoče in neumno. Ne preostaja nam toraj drugega, kakor da se obrnemo do Srbije in da z njeno pomočjo in njenim kreditom reguliramo valuto za celokupno državo. V tem oziru ni treba nikakih nadaljnih dokazov, stvar govori sama zase, tako da lahko zaključimo, da ni brez Srbije za nas fizičnega ni gospodarskega življenja.

Italijani v Trstu. — Trst, 14. decembra: C Škedenj je prišlo danes nekoliko mož v spremstvu karabinarjev, ki so prebarvali vse slovenske napise, češ, da se to godi na višji ukaz.

Na kastelu imajo kakih 200 bivših avstrijskih vojakov, Dalmatincev, interniranih. Tudi enega srbskega vojaka, ki ima kot legitimacijo, imajo zaprtega.

Na namestništvu so zaprli vse osebe, kjer so še delali prejšni referenti in so jim izjavili, da jim ni treba priti več v urad. Isto so rekli tudi v računskem oddelku, ki je pripravljal izkaze, za plače drž. uradnikov pri politični upravi, med temi tudi državne učitelje. Slov. r. učitelji do danes niso dobili plače in se bojijo, da je z ozirom na gorenjo odredbo sploh ne dobijo.

Italijani razpustili predstojništvo delavske nezgodne zavarovalnice. — Trst, 14 decembra. — Italijanska gubernijska oblast, ki je pred kratkim imenovala vladne komisarje za kreditne zavode in celo za denarne zadruge, ki po naših zakonih niso niti podvrženi taki državni kontroli komisarjev, kakor na primer banke, je sedaj razpustila predstojništvo "Delavske zavarovalnice proti nezgodam za Trst Primorje, Kranjsko in Dalmacijo," dasiravno je bilo predstojništvo izvoljeno od delodajalcev in delavcev in deloma imenovano odprejšne vlade. Obenem je bil imenovan za zavod vladni komisar, ki naj opravlja funkcije predstojništva, toraj tudi glede neokupiranih delov Kranjske in Dalmacije, spadajočih v okrožje imenovane zavarovalnice. To je očitno kršenje narodnih predpisov ne samo raditega, ker okupirajoča oblast nima pravice odstavljati legalno konštituirano predstojništvo zavoda, ki je sicer javen a ne državen, ampak tudi raditega, ker italijanska oblast sega s to naredbo v vladni delokrog teh pokrajin, ki niso okupirana. Italijanska oblast bi smela storiti ta korak kvečjemu soglasno z ljubljansko in dalmatinsko narodno vlado.

Posebno naznanilo.

Jaz sem zdravnik že zadnjih 33 let in vam hočem pomagati v vaši bolezni. Jaz zdravim vse kronične bolezni, ki se dajo ozdraviti. Jaz sem špecijalist te vrste bolezni. Influenca je pustila svoje znamenje v tisočih ljudeh, ki so več ali manj trpeli od nje. Ali ste vi eden izmed njih.

Jaz ne računam ničesar za nasvet. Govorimo v vašem jeziku v našem uradu. Pridite med 9. uro zjutraj in 7. uro zvečer, ob nedeljah in praznikih od 9. zjutraj do opoldne. Naš urad:

2209 Ontario St.
Cleveland, O.
Dr. Cowdrick.

Naprodaj je novo pohištvo za 4 sobe. Proda se radi odhoda v staro domovino. Vprašajte na 1420 E. 52nd St. (26).

Agitacija proti dobrodelnemu skladu.

Ameriške oblasti so odredele preisakvo takozvanih dobrodelnih organizacij, katerih je v Ameriki na tisoče. Nabira se denar v različne svrhe, osobito se pa zbira za razne dobrodelne sklade, iz katerih naj bi se podpirali reveži v Evropi. Pri tem so se dogajale seveda pogosto velikanske sleparije in denar namenje pomoči potrebnim v raznih evropskih deželah, je šel v žepe posameznih oseb v Ameriki.

Vsaka taka organizacija bi morala imeti državno dovoljenje za zbiranje denarja ter biti stalno pod državno kontrolo. Mnoge organizacije in posebni odbori se sedaj niso ravnali potem, ker so imeli sebične namene, da se sami obogate, a ne oziraje se na potrebe njih rojakov v Evropi. V mnogih slučajih pa so se nabrani prispevki porabili tudi v druge namene, kakor so bili prvotno namenjeni, največkrat za politične. Tudi to ni dovoljeno, in splošna preiskava od strani ameriških oblasti bo, je deloma že to dokazala. Poroča se namreč, da je ameriška vlada odvzela več kot polovico takim organizacijam dovoljenje za nadaljno nabiranje v razne sklade, to je da jim ni dala za bodoče potrebnega čartarja.

Na drugi strani pa moramo z veseljem zabilježiti, da je dobil American Jugoslav Relief sedaj čarter od ameriške vlade, s čimur je vlada potrdila potrebno podpiranje naših rojakov v domovini, kakor tudi priznala, da se more odboru, ki stoji na čelu te akcije, popolnoma zaupati. American- Jugoslav Relief stoji pod nadzorstvom ameriških oblastij, med tem ko bo Ameriški Rdeči Križ sam deloval pri tej akciji ter skrbel, da bode došla od nas namenjena podpora tudi v resnici v roke najpotrebnejšim v starem kraju.

To dejstvo naj bi nam služilo v podžig, da bi se tem požrtvovalnejše odzvali dolžnosti. Denar, katerega bodo prispevali ameriški Jugoslovani, se bo v celoti porabil samo za podporo revežev v Jugoslaviji, medtem ko bodo upravne agitacijske in prevozne stroške pokrili Amerikanci, ki so v tem odboru.

Zdi se pa, da hočejo nekateri izrabiti tudi to plemeniito akcijo v svoje namene, ali bolje, da nabirajo denar pod firmo jugoslovanskega dobrodelnega sklada za politične namene. Poroča se iz Chicage, da pripovedujejo tam nabiralci za miljondolarski fond SRZ, da nabirajo za American Jugoslav Relief, drugi zopet nabirajo pod firmo Zveza Jug. Žen in Deklet. Opozarjamo rojake, naj nedajo nikomur nič, kdor se ne skaže s poverilnicami na katerih je označeno, za kateri namen se nabira, in na katerih so podpisane odbornice Z.J.Ž.I.D.

Drugi zopet, zapeljani in nahujskani, najsirovejše in nesramno napadajo naše požrtvovalne nabiralke za ta plemeniti namen ter kažejo svojo "plemenitost" in "usmiljenost" z izbranimi izrazi. Takih robatih neusmiljencev in sebičnežev se mora sramovati cel narod. V starem kraju bi se oni, ki so tekom vojne stali na strani Avstrije in rovarili lastnemu narodu ali si polnili žepe z oderuštvom, sedaj radi odkupili z veliki svotami, ali narod jim tega ne dovoli, temveč bo na drugi način obračunali znjimi. Kako bo šele sodil napram onim, ki niso doprinesli niti tekom vojne nikake žrtve, i ki niti sedaj nečejo ničesar storiti da olajšajo bedo trpečim in gladnim v domovini, si lahko mislimo.

Mnogi, premnogi, pa se izgovarjajo le preradi, da niso dobili dosedaj še nikake direktive, oziroma "dovoljenja" iz Chicage od gl. urada SRZ, da smejo prispevati v Jugoslovanski dobrodelni sklad. Radodarnost, požrtvovalnost in izvrševanje dolžnosti napram svojemu narodu ni odvisna od mnenja ali dovoljenja drugih, temveč mora vsakdo poslušati le svoje srce in svoj razum, ki mu pravi, da je treba pomoči nujno.

Rojaki, ako vam je za to, da vas bo narod v stari domovini blagoslavljal ter vam ohranil trajno hvaležnost, mesto, da se vas bo sramoval i prenese vašo sramoto tudi na vaše potomce, tedaj prispevajte za American-Jugoslav Relief, ki je namenjen izključno v materijelno pomoč našim bednim v Jugoslaviji.

Ustava Lige narodov

Predsednik Wilson je pretečeni teden prečital pred mirovno konferenco ustavo nameravane Lige narodov, ter je bilo iz nje popolno besedilo tudi objavljeno in izročeno presoji civiliziranih narodov. Tak načrt bi bil še pred par leti zasmehovan in obsojen kot fantazija nepraktičnih sanjačev. Danes pa je to najvažnejši in najresnejši politični dokument, ki označuje novo stopnjo v političnem in socijalnem napredku človeštva.

Ustava Lige narodov pred stavlja v celoti prvi praktični poskus, ki se je še kdaj napravil, napraviti iz vsakovrstnih mednarodnih skušenj pisano postavo da se prepreči vojna, v kolikor se da sploh preprečiti in omejiti, in omejiti sovražnost, ako bi se izkazala vsa prizadevanja ohraniti mir, ničevim.

Mirovna konferenca je imela pri sestavljanju posameznih točk ustave premagati razne teškoče, ki bi bile v prejšnih letih nepremagljive. Ali narodi danes po 51 mesečnem trpljenju tekom svetovne vojne niso več tako ljubosumni na svoje resnične in prisvojene pravice, kakor so bili nekdaj. Zaradi tega pa je bilo tudi mogoče premagati vse ovire, ki so se stavile na pot ter priti potom razpravljanja do sporazuma.

Države in narodi, ki bodo stopili v Ligo narodov, imajo sicer proste roke, napovedati vojno, ako bi razmere tako zahtevale, vendar pa morajo prej predložiti svoj spor mednarodnemu razsodišču. V slučaju, da se ne bi pokorili odločitvi, bi se smatrali kot krivci, proti katerim bi nastopila Liga narodov z raznimi represalijami kakor s prekinjenjem diplomatičnih razmer, z ekonomsko blokado, itd. Proti državi pa, ki bi samolastno kalila mir, bi nastopile vse ostale države z oboroženo silo.

Gotovo je, da bo ustava Lige narodov podvržena ostri kritiki, in to od onih, ki so nasprotni vsaki zvezi narodov. Zadovoljni pa ne bodejo znjo niti oni, ki se vidijo morda prikrajšane v svojih sebičnih namenih in koristih.

Ena najvažnejših določb v tej ustavi, poleg točk za ohranitev miru in preprečitev bodočih vojn, je gotovo ona, ki pravi, da so vsi odgovorni in pogodbe neveljavne ako jih ne odobri Liga narodov.. Ovrženi morajo biti vsi dogovori, ki nasprotujejo Ligi, medtem ko se novi ne smejo sklepati.

Jamstvo za trajnost in stabilnost Lige leži v značaju eksekutivnega sveta, ki naj bi bil upravno telo. Ta svet bo sestal iz zastopnikov Zjedinjenih držav, Anglije, Italije, Francije in Japonske ter iz zastopnikov štirih držav, katere bodejo določene izmed članov Lige narodov. To pomeni, da hočejo velike sile, ki so izvojevale zmago, osnovati Ligo in jo ohraniti delavno, in te države predstavljajo vodilne in najbogatejše narode. In one bodejo tudi odgovorne za mednarodno pravičnost in za mednarodne postave.

Kolikor je dosedaj znano se večina državnikov in merodajnih krogov popolnoma strinja z osnovanjem Lige narodov. Pretežna večina ameriških časopisov navdušeno pozdravlja ustavo Lige ter vidi v nji jamstvo trajnega miru ali vsaj uspešno sredstvo proti novi svetovni vojni. Uresničenje tega načrta pa pomeni največjo zmago idej predsednika Wilsona, ki je začetnik in zagovornik osnove Lige narodov.

Naj bodo teškoče, ki so se sestavile in ki sebodo sestavile po temu ogromemu podjetju, še tako velike, vendar pa so primeroma majhne v primeri s koristmi, ki bodo nastale za celo človeštvo, ko bo začel delovati ta velikanski ustroj. To je velikanski poskus, toda poskus, ki je v skladu z vsemi tradicijami svobodnih vlad in z vsemi tradicijami človeške svobode.

RESJE IN BILJE.

Nekdaj so napravili polži dirko okrog Krjavljove bajte, in sicer je bila pot dolga če se vzame premo črtov brez ovinkov kakih 100 jardov. Stavo je dobil polž, ki je imel najbolj "fletne" rožičke, in sicer je "pretekel" to pot v enem letu, 9 mesecih in 17 dnevih. — Ali ni neko SRZ podobno tej dirki?

* * *

V Mixup, Nev. je bilo rojeno dete pred nedolgo časom, ki je imelo 10 palcev dolg jezik. Seveda je bilo dete, kakor si lahko mislite ženskega spola. Bog ve, če bi hotel priti dotični zdravnik, ki je odrezal temu detetu jezik, priti malo v Cleveland, ter prinesti seboj največje škarje, ki se jih dobi.

* * *

Na Siamskem nikoli ne pomerijo čevljev k nogi, ampak noge k čevlju. Imajo samo tri vrste čevljev: velike, srednje in male mere. Ako noga ne "paše" v čevelj, jo puste zmrziti in potem jo toliko časa pilijo, da "paše" v čevelj.. — Kdor ne vrjame — saj ve kje se pravi na Siamskem.

* * *

Dobro sredstvo, da se pridrži "možička" zvečer doma je sledeče: Neka dama iz — well, naj bo od kjer hočepiše: Vsak večer mu napravi kaj novega, kar ga bo zanimalo, da bo pozabil iti ven naj bo to že kar hoče. Včasih sem jaz svojemu napravila tako, da sem obrnila vse slike v sobi narobe, včasih pa prišla k večerji v moški opravi in včasih je pri mizi večerjala kuharica, jaz pa sem nosila na mizo. Enkrat, ko smo imeli pa eno prav prisrčkano kuharico, sem ji zapovedala, da ga je obrila in mu osnažila nohte — takrat je ostal kar dva tedna na večer doma. — Pojdi in tudi ti tako stori —

* * *

Naprodaj je precej obrabljen, nekoliko zarjavel in na "novo preštrihan" — značaj jako pripraven za kakega pisatelja ali urednika, ki mu ni veliko ležeče na kakovosti ampak le na "groših." Proda se prav poceni in iz proste roke. — Eventuelne ponudbe pošljite na: Zvonko Antonov, lastnik in prodajalec značajev,— glavna zaloga v Clevelandu, dokler se ne raz proda.

* * *

V vinu je resnica, pravijo! — Ali: vino je v sodu, sod je v kleti, klet je v temi —toraj pride resnica iz teme?

* * *

Dati je bolje kot vzeti je rekel nekdo, ko je dobil prav gorko zaušnico.

Nima nič proti temu.

Ata, jaz sem se odločila, da na vsak način vzamem Mirkoto Osloviča!

All right, ako on nima nič proti temu — meni je tudi vseeno!

Razmišljenost.

Profesor Žlajfar je na svojem ženitovanjskem potovanju izgubil v gnječi na nekem kolodvoru svojo ženo. Naenkrat hiti k neki dami, kije bila njegovi ženi slučajno precej podobna in jo vpraša: "Ah, oprostite — ali ste mogoče vi moja žena?"

Iz dežja pod kap.

Upnik: "Vaš sluga me je pustil celo uro čakati pred vrati — jaz tega nisem vajen!"

Dolžnik hlapcu: "Kaj pa misliš, Janez? Ali ti nisem ukazal, da gospoda takoj vržeš ven?"

ALI JIH BODETE VI POZABILI?

Vse kar ste naredili in vse kar bodete naredili, vse to je komaj majhen začetek, da se oprostite svoje dolžnosti napram fantom, ki so šli v vojno. Slepi, pohabljeni in bolni, prihaja tisoče naših fantov vojakov nazaj iz vojne fronte. Drugi tisoči zopet trpijo pomanjkanje, težave in nevarnosti v zmrznjeni Sibiriji. — Vi ste kupili vojno hranilne znamke in druge vladne sekuritete, in medtem ste ostali doma na udobnem prostoru. S tem, da ste kupili vojno-hranilne znamke si niste nakopali nobene težave, ampak prihranili ste si denar za poznejša leta. — Naši fantje se nikdar niso obotavljali narediti vse, kar se je zahtevalo, in tudi sedaj se ne obotavljajo. — Zakaj bi se vi torej ustavljali napram njim, ko imate gotove dolžnosti katere morate spolniti?

Vojno hranilne znamke pomagajo vladi dobiti denar, da se ti naši fantje varno pripeljejo domov. Možje Cuyahoga caunty bodejo storili le majhen del svoje dolžnosti, če kupijo kar največ mogoče vojno hranilne znamke, da pokažejo vsaj na ta način, kako znajo odobravati in ceniti, kar so fantje za njih naredili na bojišču. — Pokažimo jim torej vso čast, ki je v naši moči. Naredimo vse po svojih najboljših močeh, da jih pripeljemo nazaj v udobnosti in vesele.

TUKAJ JE NAČRT:

"Bring Them Back" klubi se morajo organizirati v Cuyahoga county z namenom, da vsak vojak, mornar ali ženska v vojni službi dobi svojo zasluženo priznanje.

Član tega kluba postane lahko vsak, ki obljubi, da bo celo kupoval vojno hranilne znamke Vsak klub ima enega ali več članov, ki so obljubili, da bodejo kupili gotovo svoto vojno hranilnih znamk tekom leta 1919.

Vsak klub reprezentira najmanj $500 v vojno hranilnih znamkah (polna vrednost,) Nobene meje ni glede svote, ki je bila obljubljena od tega ali onega kluba.

SPONSORJI.

Vsak klub dobi svoje ime po kakem vojaku, mornarju, bolniški strežnici, ki se nahajal ali nahajala v vojni službi na fronti.

En sponsor, ki je obljubil kupiti za $500 vojno hranilnih znamk lahko spopolne klub, ali pa je v klubu lahko več sponsorjev, pod pogojem, da vse njih obljube za nakup vojno hranilnih znamk znašajo najmanj $500. Seveda, znamke se lahko kupujejo tdensko ali mesečno, toda originalno se mora obljubiti, da se bodejo vojno hranilne znamke kupovale celo leto.

Vsak sponsor bo dobil "Bring them Back" člansko karto, ki se lahko pokaže bodočim W. S. S. solicitorjem. Članske karte naj imajo lastniki v spoštovanju da se skažejo, da so posodili vladi denar, in da niso zapustili naših fantov "tam preko morja", in so začeli na cesti prosperitete s tem, da hranijo v vojno hranilnih znamkah, ki so najboljši investment na svetu.

Ustanovitev kluba naj se prepusti, v kolikor je to mogoče, voditeljstvu bivših delavcev za vojno-hranilne znamke, in sicer v tovarnah, ali v prodajalnah, v šolah ali cerkvah ali pri društvih. Vse potrebne listine za ustanovitev vojno hranilnih klubov se dobijo naravnost od War Savings Committee, Swetland Bldg. Bivši delavci vojnohranilnih znamk postanejo sponsorji in njih pomočniki jim pomagajo pri ustanovitvi kluba ter si naj tudi prizadevajo, da pridobijo prijatelje, ki agitirajo za to idejo. Kakor hitro je bil klub spopolnen, tedaj dobi čarter, ki je podpisan od guvernerja države Ohio in državnega direktorja za vojno hranilne znamke. To je pooblastilo, da cmejo delovati.

W. S. S. Odbor si bo kar največ mogoče prizadeval, da pošlje onim, ki so ustanovili klube imena sponsorjev, ki so na razpolago.

Dotični vojak v službi, po katerem je klub imenovan, bo dobil uradno naznanilo, in prosilo se ga bo, da potrdi sprejem obvestila in pove eno ali dvoje dogodbic iz vvojnih časov. Odgovori, katere dobi W. S. S. odbor bodejo priobčeni v tukajšnih lokalnih časopisih.

Na Public Square se postavi ogromna tabla za buletine, na kateri tabli se bodejo poročala imena onih, katerim so klubi na menjeni, in po katerih so bili imenovani.

Rekordi ali zapisniki v glavnem stanu W. S. S. bodejo kazali klube, ki se ustanavljajo in vse druge klube v prostovoljni službi. Prosi se, da se vsi klubi čimprej organizirajo in spopolnijo svojo organizacijo.

Oglasite se prostovoljno po pošti, in imenujte koga vojaka v vojni službi, katerega hočete počastiti z ustanovitvijo kluba. Vsakdo kdor se zanima dobi nadaljna pojasnila v glavnem stanu W. S. S. kjer ste vselej dobrodošli.

Cuyahoga County War Savings Committee

PROSPECT 3592 — 1307 SWETLAND BLDG. — CENTRAL 5516

"AMERISKA DOMOVINA"
(AMERICAN HOME)

JAMES DEBEVEC, Publisher LOUIS J. PIRC, Editor

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY

Read by 25.000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

83 NO. 24. Wed Feb. 26. 1919

Ameriška demokracija.

(Piše Ivan Zorman.)

Popolne demokracije še ni. Tudi v Ameriki, kjer najdemo najbolj demokratičen sistem vladanja, še ni vse stoprocentno. Treba bo vpeljati še marsikako reformo, treba izboljšati marsikako organizacijo in treba bo popolnoma odpraviti gotovo uredbe, ki so škodljive. Dela bo še toraj za vse stranke in za vse sloje.

In vendar, ko vzamemo v pretres slabe in dobre strani ameriške demokracije, moramo pripoznati, da vrline daleč presegajo slabosti. Tedaj spoznamo, da je v Ameriki več osebne svobode, več pravičnosti, več popustljivosti, več prilike za izobrazbo, toraj več prilike za pošteno udobno življenje kot kje drugje. In kaj je vzrok te velikosti, te obsežnosti, te plemenitosti v ameriški demokraciji? V največji meri je gotovo temu vzrok oni dokument ki je izvor vseh ameriških načel, dokument, ki ga imenujemo: **"Proglašenje neodvisnosti!"**

Dobro je, da si ogledamo ta dokument nekoliko pobližje. "Proglašenje neodvisnosti," je najbolj junaški in najglobokejši politični dokument, ki so ga kdaj podpisali zastopniki ljudstva. Ta dokument vsebuje največjo fizično in moralno junaštvo, obenem pa tudi najobsežnejšo politično modrost.

Junaški je ta dokument zato, ker napoveduje vojno tedanji največji državi sveta (Angliji); vojno napoveduje trinajst slabih, neorganiziranih kolonij, ki so bile brez bogastva, brez velikega vojaštva in brez denarnih pomoči. To deklaracijo so ti možje podpisali, ko je bilo na tisoče angleških vojakov na ameriških tleh. Če je ta dokument fizično junaški, koliko bolj je moralno junaški. In ti možje niso bili le junaški ampak tudi zelo modri, ko so izjavili, da so vsi ljudje rojeni enaki. Ta deklaracija je prva, ki zahteva, da mora vlada zato obstojati, da čuva ljudske pravice. Stara ideja je trdila, da politična moč ne prihaja od ljudstva in da toraj ni last ljudstva; kralji in cesarji so trdili, da pride politična moč od zgoraj, da prihaja po čudežnem načinu iz nebes, da je toraj od Boga njim podarjena. Na ta način so bili kralji odgovorni oblakom, ne ljudstvu, ki je v potu svojega obraza delala za par drobtinic kruha. Ti ameriški kolonisti so pa svečano izjavili, da mora ljudstvo biti izvor politične oblasti. S "Proglašenjem neodvisnosti" toraj je ljudstvo postalo suvereno.

Zato so vsi tisti, ki so v domovini trpeli radi političnih preganjanj in pa zlasti tisti, ki so zapustili domovino radi neznosne verske netolerantnosti (Puritanci, Baptisti, Episkopalci, Katoličani), stopili skupaj in rekli: "Mi hočemo biti svobodni ljudje; nič več ne bomo samo kolonisti; nič več ne bomo podaniki. Te kolonije morajo postati države; in te države morajo postati narod; in ta narod mora zapoditi zadnjega britanskega vojaka v morje." Nato so sestavili in podpisali junaško "Proglašenje neodvisnosti." In s čudovito vstrajnostjo, z brezprimernim junaštvom ter z jekleno voljo so se borili in si pribořili svobodo in neodvisnost.

Kakšna vlada, kakšen sistem je nastal na tej podlagi? Najboljše bo, da nekoliko primerjamo n.pr. stari avstrijski sistem z amerikanskim. V Avstriji je vladal cesar po dedni pravici, v novi domovini imamo predsednika, katerega ljudstvo voli vsake štiri leta.

V Avstriji so imeli poslansko zbornico in gosposko zbornico. V poslansko zbornico so prišli poslanci, ki so bili izvoljeni pri volitvah; v gosposko zbornico so prišli skoro sami plemenitaši po dednem pravu — nikdo jih ni volil. V novi domovini imamo dve zbornici in v obe pridejo tisti, ki jih ljudstvo izvoli. V Avstriji je imenovala vlada deželne predsednike in potrdila župane. Ni bilo toraj dovolj, da je bil župan izvoljen, treba je bilo, da je bil od vlade potrjen. Tako je imela vlada vso oblast.

Tam ni bilo nobenega shoda brez državnega dovoljenja. Na vsakem shodu je bil navzoč vladni zastopnik, ki je imel razpustiti shod, če se je kdo malo bolj potegnil za ljudske pravice. Istotako je bilo glede tiska. Vsak časopis je moral priti pred državnega pravnika, predno je izšel in to v tudi v mirnem času, in ta je črtal in konfisciral vse, kar bi žalilo višje uradne kroge ali pa bi odpiralo ljudstvu oči. V novi domovini imamo svobodo govora in tiska. V javnosti se govori in piše karkoli komu drago, razven seveda, ne nemoralnih stvari.

V Avstriji je moral imeti vsak zakon in vsaka naredba državnih in deželnih zborov cesarsko potrdilo. Brez tega je bilo vse brez veljave in moči. V novi domovini ima predsednik sicer pravico, iz važnih razlogov, da ne potrdi kakega sklepa, toda če zbornica v drugič sprejme sklep s predpisano večino, postane sklep zakon in veljaven preko predsednika. Skratka: Česar nam ni dala tista vlada, ki bi imela skrbeti po očetovsko za nas, to nam je naklonila naša nova domovina: Svobodo duha svobodo izobrazbe, svobodo napredka, svobodo političnega in verskega prepričanja — svobodo v vsem.

Kaj so poglavitne vrline Amerikanca? Razume se, da ne govorimo o izjemah ali posameznih slučajih, ampak da govorimo, kako je v obče. Ena najlepših čednosti med Amerikanci je značajnost. Amerikanec najraje govori resnico. Če ga prosiš za nasvet ali pomoč, ti bo lepo odgovoril: da, ali ne. Ne bo se izvijal z odgovorom kakor je to med nami v navadi, tako, da človek težko ve, ali je odgovor da, ali ne. Amerikanci niso hinavski in zahrbtni. Če mu kaka stvar na tebi ni všeč, ali pa se mu zdi kaj sumljivo, te bo hitro vprašal za pojasnilo. Med nami se prepogosto zgodi, da se oba potuhneta in za hrbtom drug drugega opravljata in obrekujeta. In to rodi nezaupnost.

Če dobiš med Amerikanci prijatelja, ki ti ni naklonjen le pri pijači ali sploh kadar bi se izplačalo, ampak je ravno isti prijatelj tudi v tvoji nadlogi, nesreči in bolezni. Že od nekdaj so Amerikanci povdarjali svojo krasno prislovico: "A friend in need is a friend indeed." (Prijatelj v potrebi je resničen prijatelj). V tem oziru se imamo Slovenci še mnogo učiti. A morda nismo temu popolnoma sami krivi. Ta hinavščina, zahrbtnost in nezaupnost bo prejkone sad nekdanjega avstrijskega sistema, ki je gledal za to, da so se krvni bratje bili vedno v laseh. Avstrijska vlada je dosegla s tem, da je pitala slovanske narode z zvijačo, lažjo in prevaro, z namenom, seveda, da jim onemogoči ujedinjenje — kar bi bilo že davno pomenilo smrt Avstriji.

Druga velika čednost, ki je sad ameriških demokratičnih načel, je neomahljivost, vstrajnost. Ko Amerikanec napravi načrt za kako delo, ne bo izlepa popustil Amerikanec ne pozna: "ne morem," on odločno pravi: "moram", in z jekleno voljo premika gore težav in ovir. Ta neomahljivost je dala ne samo Ameriki ampak vsemu svetu iznajditelje, ki so s svojimi iznajdbami neizmerno koristili človeštvu: Edison (električne in druge naprave), Bell (telefon), Fulton (parnik), Morse (brzojav), McCormack (poljedelski stroji) in mnogo drugih.

O ameriški podjetnosti ni treba mnogo govoriti. Skoro ne more človek na ameriških tleh storiti koraka, ne da bi ga kaka stavba ali naprava opozorila na velikost ameriške podjetnosti. S zadovoljstvom se more konštatati, da so se v tem oziru naši Slovenci širom Amerike mnogo naučili. To nam pričajo številne lepe, moderno urejene slovenske trgovine.

Posebno mnogo pa se mi Slovenci lahko naučimo od Amerikancev glede olike in plemenitosti. Žal, da smo mi tako navajeni na kletvino, na surove in žaljive besede. Strašno napako napravimo vselej, kadar zakolnemo nad otrokom ali nad žensko. Na ta način jim ubijamo dušo. In ravno glede ravnanja s ženskami je med nami kaj žalostno. Tu je treba mnogo več plemenitosti, mnogo več popustljivosti, mnogo več zatajevanja. To naše ženske tudi zaslužijo. Saj je med nami vendar toliko dobrih, marljivih in skrbnih žensk.

Te ameriške čednosti in vrline se v današnjih dneh kaj lepo zrcalijo v osebi predsednika Wilsona. On je tekom svetovne vojne izrekel toliko zdravih, vzvišenih ter človekoljubnih načel in nazorov, da bo minilo še dokaj časa, predno bo svet dodobra pojmil velikost moža, ki ga je ameriška demokracija v najbolj kritičnih časih postavila na najvišjo stopinjo časti in odgovornosti. Zgodovina ga bo prištevala med največje može. Posebno pa bo predsednik Wilson ostal v hvaležnem spominu pri malih narodih; ti ga bodo vedno smatrali za svojega največjega zagovornika.

Še nekaj je treba naglašati, namreč, da mora biti ena naših glavnih nalog, naučiti se angleščine. Angleščina je tisto sredstvo, katero nam omogoči, da dobimo vstop v veliki ameriški narod. Angleščina je tisti jezik, ki nam odpre dragocene knjige in časopisja. Angleščina je prva, ki nam pripomore do lažjega kruha in je glavni faktor, ki nam da priliko, da se med Amerikanci udomačimo. Brez znanja angleščine je človek tu kakor samoten človek v puščavi.

S tem pa ni rečeno, da moramo zavreči svojo rodno govorico. Slovenščina ima v svoji literaturi in sploh v svoji kulturi toliko biserov, ki bi delali čast največjim narodom, da bi bilo skrajno krivično podcenjevati ta blagoglasen jezik. A potrebno je, da to, kar smo se dobrega in koristnega naučili v materinščini, priklopimo k angleščini, k ameriškim razmeram, da se tako zamoremo tem bolj okoristiti s tem, kar najdemo dobrega in koristnega v angleški govorici in v angleški knjigi. Če to storimo, si bomo prisvojili dvojno bogastvo in bomo vsled tega bolj vzprejemljivi za veličastna načela ameriške demokracije.

Če bi pristnega Amerikanca vprašali, kako nam je do seči pravo spoznanje velikosti ameriškega duha, bi nam ta nasvetoval nekako tako-le: Uči se ameriške zgodovine, seznani se z najvažnejšimi dokumenti naših držav, čitaj životopise zaslužnih ameriških mož. Ljubi pravičnost, hrepeni po resnici. Pomagaj slabim, lažje pozabi neprijetnosti, tem bolj se spominjaj dobrot. Ljubi resnico, bodi odkritosrčen, ljubi poštene besede, ljubi svobodo, bojuj se proti krivici. Ljubi vse, kar je lepega v umetnosti in v naravi, seznani se z velikimi mislimi slavnih mož. Bodi pripravljen zavreči zastarele nazore, sprejmi nove resnice z veseljem. Napolni svoje življenje s plemenitimi dejanji, skušaj osrečiti druge. Živi in delaj tako, da boš vreden član ameriškega državljanstva in ameriške demokracije; skušaj biti vreden potomec Washingtona Jeffersona, Claya, Hamiltona in Lincolna!

Naznanilo cenj. občinstvu.

Kakor je mnogovrstne zabave i veselic, tako si je tudi dr. Primož Trubar, št. 126 SNPJ. izmislilo prirediti eno lepo in veselo predpustno veselico.

Veselica se vrši v prostorih S. N. Doma v soboto, 1. marca, in to je zadnja predpustna sobota, ko je zadnji čas tega kratkočasnega pred pusta, in objednem tudi zadnjič, ko imamo na razpolago priljubljeno nam rujno kapljico ohioskega. V bodoče ne vemo, kako bo. Zatoraj vsi v soboto v S. N. Dom, ker tam nam ne bo manjkalo zabave in razvedrila, ker za vse bo dobro preskrbljeno. Vse se mora veselit, staro in mlado. Mogoče je tudi, da nas poseti kakšna v pepelničnih oblačilih. Za kruleče želodce bodo pa skrbele naše izvrstne kuharice, za suha grla pa naši pridni natakarji, kar bo res veselje. Pa tudi za najbolj vesele pare ne bo manjkalo zabave. Pa tudi licitacije ne smem pozabiti, to bo nekaj krasnega. Ura iz samega kratkega mramorja, ta bo [illegible] koraj[illegible] da bo veselje. [illegible] se bo pa tudi za kak[illegible] kokot

---

†

Naznanilo in zahvala.

Na tem mestu se zahvaljujem vsem prijateljem in znancem, ki so obiskali našo hišo v tem žalostnem času, ko smo najbolj tolažbe potrebovali, ko smo izgubili ljubega soproga in očeta,

ANTON SAMSA

Štejem si v dolžnost zahvaliti se Mr. Anton Grdina za njegov trud pri pogrebu ranjkega, srčna hvala Rev. Domladovacu, ker je spremil ranjkega k zadnjemu počitku, lepa hvala društvom sv. Jožefa in France Prešeren za ginljiv prizor na pokopališču. Lepa hvala tudi vsem darovalcem krasnih vencev, s katerimi so okinčali krsto ranjkega. Lepa hvala George Samsa za njegov trud, ki mi je plačal avtomobil, potem Jakobu Kučič in Rosie Sintič iskrena hvala, ker so bili navzoči v zadnjih trenutkih, srčna hvala John Centa, predsedniku dr. France Prešeren za ginljiv prizor na pokopališču.

Ranjki je bil doma iz Gorij pri Sodražici in je v starosti 53 let.

Ti sveti večna luč, dragi ranjki mož, in bodi [illegible] zemljica!

Mrs. G[illegible]ude Samsa in otroci.

[illegible] februarja 1919.

---

ali piško, saj itak ne mara nihče stare kokodajske, posebno ta čas ne, ko se dosti mladih dobi. Mogoče je tudi, da nam bo kak ki-ki-ri-ki vošćil za polnoč že dobro jutro.

Toraj vabljeni so vši Jugo slovani in Jugoslovanke, vsi v soboto v S. N. Dom, da ga bomo razširili in vzdignili.

Z bratskim pozdravom in na svidenje, vabi

Dr. Primož Trubar št 126 SNPJ. — John Gabrenja, tajnik. (25)

Naprodaj je dober konj. Vprašajte na 927 E. 67th St. (26)

NAZNANILO.

Vsem članom in članicam dr. Vitezi Svobode, K. of L. se uljudno naznanja, da se gotovo udeleže seje, ki se vrši v sredo, 26. febr. 1919 točno ob 7. zvečer v Grdinovi dvorani. Tudi vsi na novo pristopli člani naj bodo navzoči, ker je več važih stvari na dnevnem redu.

Z bratskim pozdravom

Frank Kosten, poveljnik.

Naprodaj je velik lot, 45x188, na Bliss Rd. v Nottinghamu, cena $700 takoj, drugo na mesec. Tlakana cesta, voda, elektrika. Pozve se pri lastniku na 16021 Holmes ave. ker lastnik gre na farme. (25)

ALI ČAKATE?

Čakal bom, dokler me ne bo bolelo, ta izraz se dostikrat rabi, kar se tiče zob. Ali vi čakate, dokler pogori vaša hiša, predno jo pustite zavarovati? Kadar zboli vaš otrok, ali čakate, da umrje, predno pokličete zdravnika? Ali čakate januarsko mrzlo vreme, predno kupite zimsko suknjo? Ne čakajte tolio časa, doler vask boli.

Dr. F. L. Kennedy, zobozdravnik, 5402 Superior ave. vogal 55. ceste.

Uradne ure od 9-12, in od 1-5. Govorimo slovensko. (X-1-24)

Naprodaj je hiša za 3 družine, kopališče in vse udobnosti. Hiša je na Norwood Rd. Poizve se na 1140 E. 67 St. (Wed 37.)

NAZNANILO

Društvo "Mir" št. 10 SDZ v Newburgu je na svoji redni mesečni seji sklenilo, da vsi novi člani-ice, ki pristopijo v društvo tekom meseca marca, t.l. so društvene pristopnine prosti.

Peter Simčič, tajnik (Wed. 30)

— Dva roparje, preoblečena kot vojaka sta prišla v torek zveečr v Pennsylvania hotel na 5323 Euclid ave. in zahtevala prenočišča. Jos. Henderson, nočni čuvaj, ju je peljal v njih sobo, kjer sta oba "vojaka" napadla Hendersona, da se je onesvestil, nakar sta mu vzela iz žepa $55.

Dr. J. B. ZUPNIK,
Slovenski
ZOBOZDRAVNIK.
6127 St. Clair Ave.
Nad Grdinovo trgovino.
Uradne ure
8:30 zjutraj do 8. zvečer

Pozor, fantje in dekleta!

Spodaj podpisani naznanjam, da sem pričel poučevati najnovejše plese. Pouk se vrši vsak torek in petek od 8. ure do 10:30 zvečer v Birkovi dvorani. Poučuje se vse moderne angleške plese. Toraj kogar veseli ples in bi se rad navadil, ima sedaj priliko. 12 učnih večerov za $5. Gospodične so proste.

Za obilen obisk se priporoča dobro znani rojak

John Škufca, učitelj plesa, (20)

Podpirajte slovensko trgovino in slovenska podjetja.

KJE
dobite najboljši sladoled in mehke pijače?
V lekarni
F. BRAUNLICH,
1353 E. 55th STREET
vogal St. Clair Ave.
Točna postrežba.

Slov. Kat. pevsko društvo "LIRA"

Predsednik John Zulič, 1261 Narwood R. podp. M. Holmar, 1109 Norwood Rd. tajnik John Sterle, 6711 Edna ave. blagajnik Frank Matjažič, 6515 Edna ave.

Pevske vaje so v torek, četrtek in soboto zvečer ob pol 8ih v stari šoli sv. Vida. Seje vsaki prvi četrtek v mesecu.

(Wed.)

POZOR,

slovenske in hrvatske gospodinje! Prosim, ne pozabite, da dobite pri meni še vedno najboljše grocerijsko blago ceneje kot kje drugje. Najboljše vrednosti. Pridite v našo trgovino, da vam postrežemo.

John Centa, 6105 St. Clair ave.
slovenska grocerija (24)

Sprejme se pet fantov na hrano in stanovanje. Kopalna soba na razpolago. Vprašajte na 1084 E. 64th St. (24)

Pokažite svojemu bolnemu prijatelju oglas dr. Cowdricka.

Dr. S. Hollander,
zobozdravnik
1355 E. 55th St. vog. St. Clair
Vstop na 55. cesti nad lekarno
Ure od 9. zjutraj do 8. zvečer.
Zaprto ob sredah pop. tudi v nedeljo zjutraj.
Sprejemamo Liberty bonde in W. S. S. za plačilo.

Bankrotna Razprodaja.
SILNO ZNIŽANE CENE.
$8000 zaloga mešanega blaga, moške in ženske oprave se proda po znižanih cenah.
Ne zamudite te prilike. Prihranite si 50c. na dolarju.
5816 St. Clair Ave.

Vaši vložki v Clevelandu
PAZITE
za breznačajne prodajalce
ali
zločinske kupce vaših sekuritet.

Predno kupujete delnice ali bonde, posvetujte se z NAMI. Mi bodemo gledali, da bodete pošteno postrežene in vam prihranimo denar. Vi lahko kupujete dobre sekuritete od Otis & Co. kjer dobite dobre obresti in ste zadovoljni, da vaš denar ni zgubljen.

Pridite in vprašajte nas. Mihočemo vaše zaupanje in ugled.

OTIS & CO.
(Ustanovljeno 1893.)
Cuyahoga Bldg. Cleveland, O.

John L. Mihelich
slovenski odvetnik
sedaj v armadi Združenih držav.
Urad se pa še nadalje vodi po
HARRY L. EASTMAN
NA 5514 ST. CLAIR AVE.
Pondeljek, torek, četrtek, petek zvečer od 6 do 8.
Central 5821 W Slovenski tolmač

Izvanredna konvencija Slovenske Narodne Zveze radi mirovne konference

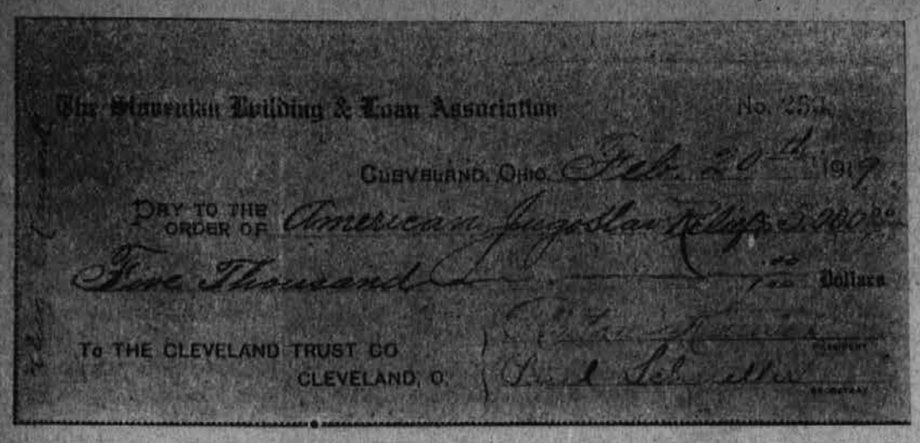
The Slovenian Building & Loan Association No. 251
CLEVELAND, OHIO. Feb. 20th 1919
PAY TO THE ORDER OF American Jugoslav Relief $5000.00
Five Thousand Dollars
To THE CLEVELAND TRUST CO
CLEVELAND, O.

Na sliki vidite odtis čeka ki je bil poslan v New York iz Clevelanda od Zveze Jugoslovanskih Žen in Deklet, v svoti $5000.00 za hrano in svež našim umirajočim bratom in sestram v stari domovini. Slovensko ljudstvo v Clevelandu se je krasno odzvalo našemu pozivu. Slovenske žene in dekleta, ki so pobirale darove, so bile povsod sprejete z najboljšo voljo in darovi. To je šele prvi ček, ki je šel za podporo našim ljudem. Drugi sledijo. Mi vodimo odkrite in javne račune o darovih naroda. Dočim SRZ trdi, da ni treba dajati ničesar ljudem v stari domovini, se mi trudimo da jih rešimo hude lakote Rojaki, pomagajte, da priobčimo še več takih dokazov vaše ljubezni do naroda, prispevajte za lačne in umirajoče v domovini.

Uradno se naznanja iz vrhovnega rada Slovenske Narodne Zveze: 'Z ozirom na važnost položaja, v katerem se nahaja jugoslovansko vprašanje in potrebo, da podvojimo svoje sile, da pripomoremo srečnemu izidu naše borbe za osvobojenje z ozirom nadalje na to, da gre član Jugoslovanskega Narodnega Sveta, dr. Drago Marušič v Pariz, na brzojavni poziv slovenskega delegata pri mirovni konferenci, smatral je izvrševalni odbor potrebnim, da brzojavno skliče izvanredno konvencijo Slovenske Narodne Zveze, na kateri se bodo obravnavala vsa za Slevence in Jugoslovane sploh, važna vprašanja.

Konvencija se otvori v sredo, 26. febr. ob 10. uri zjutraj v Knausovi dvorani, nakar se konstituira delegacija in odbor. Vse delovanje se bo poročalo v javnosti, da bodejo ljudje natančno informirani.

Uredništvo ob tej priliki iskreno pozdravlja delegate. Kot čujemo pride major Rev. Francis Jager in njegov brat stotnik John Jager na konvecijo ter mnogo drugih uplivnih Slovencev. V trenutku ko se odločuje italijansko-jugoslovasko vprašanje, v trenutku ko odhaja iz Amerike Slovenec na mirovno konferenco, je največje važnosti da konvencija stori važne ukrepe v korist naroda. Mi iskreno pozdravljamo delegate in želimo značajnega vspeha njih delu. O podrobosti poročamo v prihodnji številki.

Mestna zbornica je bila ponedeljkovi večerni seji mnenja, ko je dobila od g. Davisa predlog, da mestna zbornica glasuje o tem, če se da ljudstvu na glasovanje, da se kupi cestna železnica v Clevelandu, in da bo v bodoče cestna železnica mestna lastnina. Župan je izjavil, da bi mesto dobilo na posodo dovolj denarja da kupi cestno železnico, in da bi bili ljudje bolje postreženi, če bi mesto imelo cestno železnico v upravi. Mestna zbornica je sprejela županov predlog z odobravanjem in pri prihodnji seji mestne zbornice se bo glasovalo kdaj se da ljudstvu na glasovanje za dotični predlog. Splošno mnenje v Clevelandu je bilo že od nekdaj, da cestna železnica v teh okoliščinah ne more več postreči ljudem kot zahtevajo današnje prometne razmere. Edina rešitev zavozljavosti položaja je mestna lastnina. Kakor hitro prevzame mesto cestno železnico v svojo upravo, je pričakovati, da se stroški znižajo, in da bo voznina cenejša kot je sedaj.

— V nedeljo 2. marca t.j. prihodnjo nedeljo je predpustna nedelja. To nedeljo uporabljo naši korajžni fantje od društva Z. M. B. da priredijo za vse Slovence in Slovenke (seveda) eno najboljših plesnih veselic, kar smo jih imeli do sedaj. Toraj fantje Z. M. B. društva vabijo vse dekliče in fantiče, vse može in žene na obilno udeležbo. Veselica se vrši v Knausovi dvorani, ob 7. uri zvečer, in fantje so naredili program za veselico, pa kakšnega, le čujte:

Fantje in dekliči vi,
bas že hudo renči!
Hoj, hej, hoj, hej,
kri se razgrej!
Ljubica vdari v roko,
skočiva hitro v kolo,
roka naj se roke trdno drži
lice pa naj veselja žari!

Pa brez šale! Ker je dr. Z. M. B. več let že poznano, da vedno dosti zabave priredi, tako bo tudi sedaj. Pričakuje jo se splošno vsi fantje in dekleta iz Clevelanda. Zabave bo več kot en koš poln, in pridite gotovo, da se pozneje ne bodete kesali. Znano je članom vseh slovenskih društev, da so fantje Z. M. B. dr. vselej pri rokah, kadar je treba pomagati, brez razlike vsakomur, zato je pa vaša dolžnost, Slovenci in Slovenke, da pridete na zabavo tega društva, da si pred pustom pošteno napolnite srce in dušo z dobro šalo, zabavo in plesom, koliko posebnih dobrot vas pa čaka še na veselici to bodete dognali ko pridete tja. Toraj, veselo zabavo!

— V torek zjutraj je umrl Frank Dular, stanujoč na 1019 E. 66 Pl. star 45 let. Doma je od sv. Križa pri Kostanjevici. V Ameriki je bival 19 let. V domovini zapušča štiri sestre, tukaj enega brata, soprogo in 10 otrok, štiri sine in 6 hčerk. Pokojni je bolehal za sušico skoro 3 leta. Bil je član dr. sv. Pavla NH. Zajednice. Pogreb se vrši v petek. Naj počiva v miru

— Dvanajst dolarjev je preveč, če jih dobi en človek pri "kenig rufen," na en večer. To resnico je zvedel AntonGregor, 15805 Waterloo Rd.; v torek, ko je ležal z obvezano glavo v bolnišnici in s krogljo v svoji nogi. V pondeljek zvečer so se zbrali igralci na Gregorjevem domu, in Gregor je dobil $12. In nevošljivi tovariši so planili po koncu, prijeli za steklenice piva in ga razrezali po glavi, konečno pa zagnali iz hiše, kjer ga je našla policija krvavečega na cesti. Policija išče sedaj druge igralce.

— Svota $16.48 je bila izgubljena od E. 61. ceste in St. Clair ave. in po Glass a. do restavranta "Beligrad" 6120 Glass ave. Pošten najditelj naj prinese svoto ravnotam ali pa v naše uredništvo proti primerni nagradi.

— Odkar se je nehala vojna, so začeli nekateri ljudje zopet v večji meri ponarejevati denar, je izjavila ameriška vlada.

— Z današnjim dnem je v veljavi nov davek na opojne pijače. $6.40 bo treba plačati od ene galone žganja, $6 od soda pive in 16 centov od galone vina, toraj davek na sod vina $8.00. Seveda se bodejo temu primerno cene podražile vsej pijači. Srečen je oni, ki potrebuje pijačo na zmeren način in si je preskrbel kar potrebuje. Pravijo, da bo zdaj navadno žganje naj manj 15c. kozarček, malo boljše pa 25c. ali pa celo 30c. Glede pive še ni določeno ali bo 10 ali še vedno po pet centov kozarec.

— Sv. Matija led razbija, če ga ni, ga pa naredi, pravi star slovenski pregovor. Vremenski prerok v Clevelandu, ki dobiva od vlade $5000 na leto, "da vreme rihta", in da poroča Clevelandčanom pravo in nepravo vreme, pravi sedaj, da dobimo zimo. Tako se bo zopet potrdil znani slovenski pregovor, kajti 24. februar je bil sv. Matija in ledu bomo imeli precej, pravi vremenski prerok.

— **Pozor, slovenski vojaki! Predsednik Wilson je na svojem povratku v Ameriko podpisal postavo, da vsak vojak, ki je bil častno odpuščen (honorably discharged) iz vojaškega stanu, ima pravico zahtevati od vlade posebna nagrado, ki znaša $60.00 Do te svote je vsak vojak opravičen. Prosimo vas pa, da ne vprašujete sedaj za nadaljna pojasnila, kajti postava je šele danes podpisana, toraj pravomočna, a natančne določbe, kdaj in kako se dobi denar, pridejo čez nekaj tednov v javnost, in mi bodemo tedaj pravočasno sporočili vsem slovenskim vojakom.**

— Naše cenjene naročnike ki imajo mogoče v svoji posesti še številko 15 našega lista od letos, uljudno prosimo, če nam blagovolijo to številko izročiti. Za vsak izvod plačamo 5 centov, dokler jih ne dobimo 15. Prosimo da pogledate na svojem domu in nam prinesete to številko v urad.

— Vsem učencem državljanske šole se uljudno naznanja, da se državljaska šola ne bo vršila do prihodnje srede, 5. marca. Prvi razred, ki je sedaj hodil v šolo vsak pondeljek in vsako sredo, pride v šolo zopet 5. marca, drugi razred, ki je sedaj obiskoval šolo vsak torek in četrtek, pride prihodnjič v šolo 6. marca. Tozadevno naznanilo se je že učencem samim v šoli naznanilo. Vzrok je prehlad učitelja, toda s tem ne bo nikomur kaj zamujenega, ker bodemo potem s podvojeno marljivostjo skušali doprinesti, kar smo zamudili ta teden.

— Jos. Moderski je bil v torek pred sodnijo, obtožen, da je razbil dvanajst šip na poslopju tovarne kjer je bil zaposlen. Izgovarjal se je, da je bil pijan in ni vedel kaj je delal. Sodnik ga je obsodil na 60 dni zapora.

Pogreb korporala Ferdinand Zele.

V pondeljek popoldne se je vršil pogreb korporala Ferdinanda Žele. Dva dni prej je ležalo njegovo truplo v S. N. Domu in skoro vsa slovenska naselbina Clevelanda je prišla tekom teh dveh dni, da si zadnjikrat ogleda truplo pokojnega mladeniča.

Pogrebne svečanosti so se vršile v pondeljek ob 2. uri popoldne. Kakih 7000 ljudi je zasedlo ulice med Addison Rd. in E. 62n St. po St. Clair ave. Za red je skrbelo 27 policistov in 6 policistov na konjih. Vojaki v uniformi so prinesli krstó iz Narodnega Doma ter jo položili v pripravljeni voz. Ameriški vojaki s puškami so stražili ob vozu. Naprej je šla ameriška zastava, potem častniki zvezine armade, oddelek mornarjev kot častna straža zastave, potem oddelek vojaštva s puškami, krsta ranjega potem najbližji sorodniki, in zopet oddelek vojaštva. Slovenska društva so se v obilnem številu udeležila pogreba. Krsta je bila prepeljana v cerkev sv. Vida, kjer je bilo truplo blagoslovljeno in so se vršili drugi pogrebni obredi, nakar se je sprevod pomikal po St. Clair cesti naprej proti 55. cesti.

Na pokopališču so odali vojaki častno salvo kot v slovo pokojnemu. Objednem se je oddala druga salva kot zadnji pozdrav R. Ščinkovcu, ki je padel na francoskem bojišču in je bil član društva Z. M. B. Prizor je bil veličasten. Zastave so se poklonile kot v zadnje slovo.

Fantje društva Z. M. B. so ves dan v nedeljo stražili truplo ranjkega v S. N. Domu in tudi zunaj Doma je bila ves dan častna straža.

NOVICE IZ LORAINA.

Cenjeno uredništvo: Prosim, odmerite mi en koš prostora v našem glasilu, ker želim sporočati glede našega društva Jugoslovan. Rad bi bil že prej kaj sporočil, ker sem pa dvomil o uspehu, zato pa sedaj, ko je uspeh zagotovljen. Sporočam širši javnosti, da naše najmlajše društvo zastopa sedaj častno mesto med drugimi slovenskimi društvi naše naselbine. Toraj dragi rojaki in rojakinje, če želite biti zavarovani pri dobri organizaciji, vas uljudno vabim, da v obilnem številu pristopate k našemu društvu. Kakor sem zadnje čase zasledoval finančna poročila raznih slovenskih Jednot, je naša Zveza na najboljši podlagi glede bolniškega sklada. In to smelo trdim, kot uradnik društva, da do danes pri S. D. Z. nismo še nobenega extra asesmenta ali naklade plačali, kot imajo to vse druge slovenske Jednote. Zato vabim vse one rojake, ki niso pri nobenem društvu, da pristopijo k društvu "Jugoslovan", da so v slučaju bolezni in smrti preskrbljeni. Velika ugodnost je tudi, ker je vstopnina v društvo prosta.

Nadalje naznanim vsem onim članom, ki se niso udeležili zadnje društvene seje, da se je sklenilo, da priredi društvo Jugoslovan maškeradno veselico, v soboto, 1. marca ob 7. uri zvečer v Virantovi dvorani. Ker je to prva veselica najmlajšega društva v naselbini, vabim vsa tukajšna društva, kakor tudi vse cenjeno občinstvo, da se v obilnem številu udeležijo. Za zabavo bo izvrstno preskrbljeno. Kdor ne veruje, naj pride pogledat.

Konečno apeliram na člane našega društva, da pridno agitirajo za pridobitev novih članov. Bratski pozdrav vsem rojakom in rojakinjam ter na veselo svidenje na maškeradni veselici pri masleni potici. — Frank Petrič.

Predsednik Wilson ne daje Italijanom pravice do jugoslovanskega ozemlja.

Boston, 24. febr. 500.000 ljudi iz Bosona in vseh bližnjih mest je pozdravilo predsednika Wilsona danes, ko se je vrnil po odsotnosti dveh mesecev in pol iz mirovne konference. Navdušenje ameriškega naroda je bilo nepopisno. Enakega sprejema ni nikdar prej še noben predsednik doživel. Ko je dospela predsednikova ladija 'George Washington' v bostonsko pristanišče, so navzoče bojne laije oddale častni pozdrav predsedniški, 21 strelov.

Predsednik govori.

Takoj po kratkem uradnem sprejemu je predsednik odšel v hotel Copley Plaza, kjer je nekoliko hrane zavžil, nakar se je podal v Mechanics Hall, kjer je imel briljanten govor, tako da je potegnil vse poslušalce za seboj. 8000 oseb se je zbralo v dvorani, dočim jih je bilo zunaj pred dvorano najmanj 50.000, ki niso mogli notri. Ob 4:30 popoldne je odpotoval v Washington, kjer bo rešil nujne državne posle, nakar odpotuje zopet v Francijo, kjer je njegova navzočnost neobhodno potrebna.

Predsednik ima bojevito kri

Tekom svojega govora je predsednik Wilson omenil, da se neboji nikogar, ker dobro ve, da je na njegovi strani ogromna večina ameriškega naroda. "Jaz imam v sebi bojevito kri," se je izjavil predsednik in ljudstvo mu je aplavdiralo kot še nikdar poprej.

Wilson za Jugoslovane.

Ameriški narod, zbran v dvorani, ko je govoril Wilson, je burno aplavdiral Wilsonu, ko se je izjavil, da Jugoslovani, Poljaki in Čeho-Slovaki zaupajo v Ameriko, da dobijo pravico. "Ali bodemo zapustili te narode v odločilnem trenutku," je dejal predsednik, "potem ko smo jim obljubili neodvisnost in svobodo?" To je jasno znamenje, da je predsednik, kar se tiče Jugoslovanov, namignil na Italijane, ki stegujejo svoje prste po jugoslovanski zemlji.

"Ali ste z menoj?"

Nepopisno navdušenje je nastalo v dvorani, ko je predsednik Wilson vprašal navzoče: "Prišel sem nazaj k vam, da vam povem in vas vprašam, če ste z menoj v tej uri preskušnje? Prišel sem k vam, da vam povem, da sem skušal v vsej treznosti in poštenosti uganiti vaše misli in se ravnati po določilih naroda!" Aplavz, ki je nastal po teh besedah je bil nepopisen.

Predsednik drži z ljudstvom.

V senatu Zjedinjenih držav in v raznih drugih krogih je zadnje čase nastala velika opozicija napram predsedniku, ker se poteguje za Ligo narodov. Nasprotniki Lige narodov so pristaši nazadnjaških strank reakcijonarci, kapitalisti in drugi. Pristaši Lige narodov so vsi napredni ljudje, moderni narodi, osebe, ki so prepričane, da je bodoče vojne mogoče preprečiti le če se ustvari Liga narodov, ki bo skrbela, da ne pride do vojne.

Nekaj izrekov predsednika Wilsona.

Markantne točke v govoru predsednika Wilsona so: Najbolj ponosna stvar, o kateri vam morem poročati danes na ameriških tleh je, da Ameriki zaupajo po celem svetu. Ko so mi prirejali svečanosti v Evropi in se mi klanjali, sem bil vedno trdno prepričan, da to ni za mene, ampak da velja vse to ameriškemu ljudstvu, ki je šel za pravico v boj, da osvobodi svet. Ljudstvo je gospodar, jaz sem njega služabnik. Noben mož se ne bo drznil iti domov iz mirovne konference, razven če je v zavesti, da je nekaj plemenitega ustvaril za svet. Nobenega naroda v Evropi ni, ki bi sumničil dejanja Amerike. Če bi se meni skazovale časti tedaj bi bil jaz najbolj nesrečen človek na svetu. In vsak mož, ki danes skuša zajeziti moderni napredek in današnje ljudsko mišljenje, se bo kmalu znašel na tako visokih in zapuščenih bregovih v samoti, da bo mislil, da je ločen od vsega človeštva.

Jaz ne mislim podcenjevati nobenega drugega naroda na svetu, če rečem, da Amerika je upanje vseh narodov sveta, in če se to upanje ne bo izpolnilo, tedaj nastanejo strahovite posledice. Če govorim o narodih sveta, tedaj ne mislim na vlade. Jaz govorim o narodih, ki tvorijo prebivalstvo sveta. Ti ljudje so na sedlu in bodejo pazili na to, da če njih sedanje vlade ne naredijo prave stvari, bo naredila kaka druga vlada. To je javna tajnost in današnje vlade vedo to.

Jako važen izrek predsednika Wilsona.

Tekom svojega govora je dejal predsednik Wilson: Mi smo šli na mirovno konferenco, da se prepričamo o celi stvari, da slišimo ves položaj iz ust onih, ki ga najbolj poznajo, da slišimo resnico iz onih ki so od ljudi pooblaščeni, da nam jo povedo, da čujemo objednem tudi trditve nasprotnikov. Da čujemo prizive in zahteve novih narodnosti. Nikjer nisem videl strasti, ampak vedno le resnobo, videl sem solze v očeh zastopnikov narodov, ki so prišli k meni, da prosijo svobode za svoje zatirane narode, ampak to niso bile solze bojazni ali strahu, ampak solze gorečega upanja in ljubezni do naroda

Ali je Wilson mislil na nas?

Pri tej govorici Wilsona se moramo spomniti na konferenco, ki jo je imel predsednik Wilson z dr Koroščem, zastopnikom jugoslovanskega naroda Mi smo svoje čase že poročali, da so prišle Korošču, našemu neustrašenemu borcu, solze v oči, ko je stal pred predsednikom Wilsonom in mu razodel želje in prošnje jugoslovanskega naroda ter mu tudi razodel italijanske pohlepne zadeve Nato se je spomnil predsednik Wilson, ko je včeraj v Bostonu govoril, da novo osvobojeni narodi zahtevajo jako malo, da so zmerni in da je Amerika dala svojo častno besedo tem narodom, med drugimi Jugoslovanom, da jih ne bo zapustila. In predsednik Wilson je vprašal navzoče Amerikance "Ali bodemo zapustili te sirotne narode, ki so se v tolikem zaupanju obrnili do nas in mi smo jim dali moško besedo, da jih osvobodimo?"

Prvi govor predsednika Wilsona je odločno pokazal, da je ameriški predsednik z nami, in da Italijani nimajo nič pričakovati, rezven kar je njih pravica.

Iz naše naselbine Newburg

Mnogo zanimivih poročil.

— Jako prijazen dan za njihovo slavnost sta imela Frank Kočevar in Alojzija Šturm, zadnji pondeljek, ki sta ta dan praznovala dan svoje zaroke.

— Frank Kočevar je sin Franka in Marije Kočevar dobro poznane in splošno spoštovane družine iz Burke Streeta. Nevesta pa je nemškega pokoljenja, ampak Frank pravi, da bode kmalu znala tudi slovensko. Frank in Lojska sta delala vse tako na tihem, da se je marsikateri začudil, ko so prišli oklici navrsto. Pa gotovo bi bila še bolj, ko bi ne bilo radi našega župnika, ki nikakor ne more držati kako tajnost ampak naravnost v cerkvi vsem ljudem pove. Mladi par bode naredil svoj dom med nami, kakor nas veseli slišati. Voščim jima obilo sreče, malo dela pa obilo zaslužka, malo skrbi, pa veliko veselja.

— Prireditev zadnjo nedeljo je bila dobro obiskana. Popoldne je bilo drobiža v dvorani na stotine, toliko kakor muh na strehi. Vse je mrgolelo, je šepetalo, govorilo, se čudilo in smejalo, ploskalo, da je bilo večji cirkus gledati nje, kakor pa slike. Tudi zvečer je bila dvorana polna. Pričakovali smo kaj boljšega, vsaj poročevalec je mislil, da bodo kar kroglje padale skozi streho. pa jebila vsa vojska zelo mirna stvar. Well, bo pa v drugo boljše.

— Pri Martinu Finku na Brooklynu so dobili malega Jožeta, ki je prav izvrsten dečko. Pri John Turku na Reno St. pa se veselijo nove kuharice, pa sedaj še noče delati, najbrže štrajka. Ime ji je Elizabeta, Agnes. Družina Marinčič ki so pred kratkim prišli iz Jolieta, se je pomnožila za eno članico, Amalijo, in pri Mike Gnidovicu so obhajali krstni dan male Jozefine. Vsem starišem želimo mnogo veselja in sreče od novih prišlecov.

— Prvi Kolumbovi vitezi v naši naselbini bodo: Louis Supan, Frank Snyder, Frank Shuster i Anton Suhadolnik. Sprejeti bodo prihodnjo nedeljo v Cleveland Council Kolumbovi vitezi je največja katoliška organizacija in je znana po vsem svetu radi svojih velikih zaslug v zadnji vojski.

— Družba Narodni Dom priredi prihodnjo nedeljo popoldne in zvečer krasno igro "Pri kapelici", v prid Doma. Fantje in dekleta, ki bodo igrali so že precej poznani kot dobri igralci in se toraj pričakuje velikega uspeha. Mr. Peter Simčič dela na vse moči, da se igralci pokažejo s to zadnjo igro v predpustu kar najbolje. Želimo jim velikega uspeha in Domu veliko dobička. O našem Slov. Domu se mora reči, da izvrstno napreduje in bode gotovo vsacega prijatelja Doma veselilo slišati,, da dan ko se bo odločevalo, kdaj se začne z delom in kje bo stal ni tako daleč, kot nekateri mislijo.

— Družina Martin Tomažin se je te dni preselila v svoj lastni dom, katerega so kupili na 81. cesti blizu Aetna St. To je nekaj vredno za vsako družino, da ima svoj dom. Tomažinovim častitamo na tem napredku.

— Zelo smo radovedni, kako presenečenje nas čaka od strani našega lista, Clevelandske Amerike. Karkoli že bode vemo, da bode kaj prijaznega in koristnega.

— Ministrantsko društvo sv. Janeza Behrmana je imelo sejo zadnji pondeljek pri kateri so bili izvoljeni sledeči uradniki: Predsednik Anton Verhunc, II. tajnik Fred Verhunc, II. tajnik Fr. Kužnik, oskrbniki obleke: Jos. Terček Jr. Frank Šray, Lovrenc Shuster in John Papež.

Naznanilo slovenskim lastnikom avtomobilov!

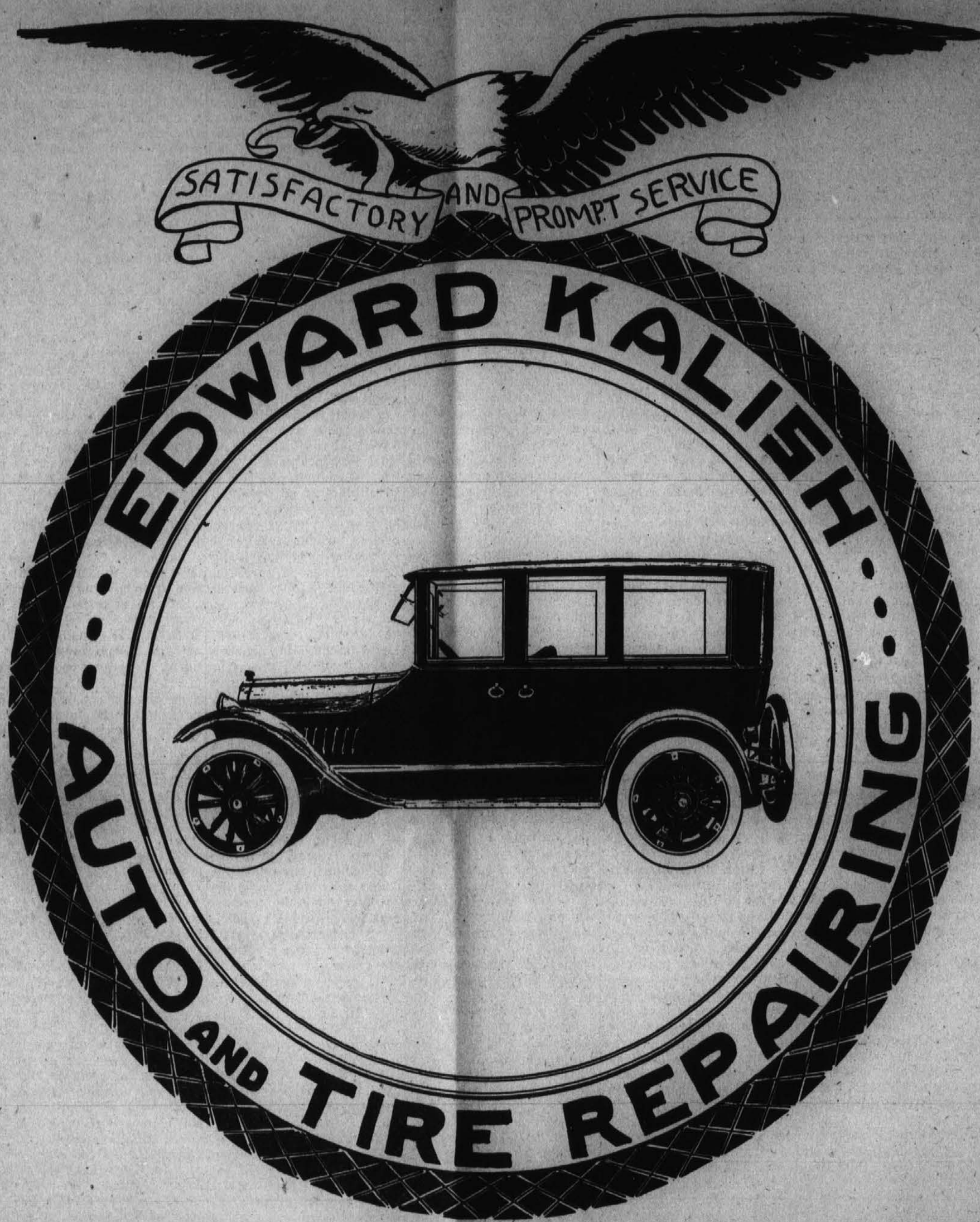

The Eagle Auto & Tire Repair Shop

uljudno naznanja vsem slovenskim lastnikom avtomobilov, da je naša delavnica sedaj popolnoma pripravljena za sprejemanje vsakovrstnih avtomobilov in "tires" v popravila. Točna in dobra postrežba garantirana vsakomur. Mi prevzamemo vsako delo, veliko ali malo. Pridite in prepričajte se. 1056 E. 62nd ST.

ODZADAJ GRDINOVE TRGOVINE

Ed. Kalish, lastnik.

ZGUBLJENA IN NAJDENA

DETEKTIVSKI ROMAN

SPISALA A. K. GREEN

"Hvala lepa," rečem ko je deklica končala s čitanjem. Videl sem takoj, da se je začela tresti po celem životu. Prav gotovo je spoznala pisavo in je vedela, da so besede njej namenjene. Potem se pa popolnoma mirno in kot bi se ničesar ne zgodilo obrnem napram obema lopovoma, ki sta mi gledala preko ramen in rečem: "Toraj moj prijatelj je pripravljen, da poravna račun za moje stanovanje. Prosil me je, da ne grem iz hiše, da me dobi doma, ko me obišče."

"Ali je res to zapisano v pismu?" vpraša stari Shonmaker, ko pokaže na pismo.

"Prestavila bom besedo za besedo," odvrne deklica, ko zbere vse svoje moči. Bila je zelo bleda v obraz. Le v njenih očeh se je tupasem posvetil žarek upanja in veselega pričakovanja. —"Calmez-vous, mon amie, - pomiri se prijatelj! — Il vous aime et is vous cherche, - te ljubi in te išče. "Dan quatre heures vous serez heuresse, — v štirih urah boš srečen. "Allons du courage et vous soyez maitrsse de vous meme, — le pogum, in prerdvsem bodi miren." — Tako se izražajo v francoskem jeziku," dostavi dekle, "in veseli me, ker namerava vaš prijatelj vam pomagati," oddvrne ko mi vrne pismo.

S to pripombo je na jako priprost način potrdila pomen pisanih vrstic, katere je pravkar prebrala. Zdelo se mi je, da se je odvalil kamen iz mojega srca. Zajecljam nekoliko besed zahvale, potem pa se vrnem v sobo.

Kakor hitro sem bil zopet v svoji sobi in sem začel misliti na važne dogodke, ki se imajo nemudoma pričeti, sem štel minute v strahu in bojazni, da se moj načrt po nepričakovanih ovirah ne ponesreči. Računal sem, da bo Emilija skušala na ta ali oni način priti z menoj v dotiko, kajti najbrž bo hotela vedeti kaj več kot kar so ji povedale pisane vrstice. In ko sem preživel tako eno uro težkega čakanja, se je zgodilo kar sem pričakoval. Slišal sem kako so se vrata odprla in da je prihitela Emilija na hodnik ter urno korakala mimo mojih vrat, prst na ustih. Hitro stopim proti vratom svoje sobe in ji dam kos papirja v roke, katerega sem imel že pripravljenega za ta slučaj. Nisva besedice nisva pri tem spregovorila. Vrnil sem se k svojemu delu, ona pa je popolnoma mirno se podala v svoje stanovanje. Nalistku, katerega sem ji pravkar izročil, sem napisal sledeče vrstice:

"Kakor hitro odide vaš brat iz stanovanja, pridite v mojo sobo. Oblecite suknjo in prinesite tudi svoje ogrinjalo s seboj. Suknjo in ogrinjalo pustite v moji sobi, nakar se podate nemudoma v podstrešno sobo. Ne spregovorite nobene besede napram nikomur in ravnajte se natančno po mojih določilih. Vaš oče in brat bodeta na vsak način aretirana; toda če se ravnate po mojih določilih in kar jaz od vas zahtevam, se bo aretacija brez prelivanja krvi, ne da bi to pomenilo za ono osebo katero vi poznate, sramoto."

Dočim ona bere te vrstice, sem opazil na njenem obrazu, da se bori s težkimi čustvi. Popisani listek spusti iz rok na tla in me proseče pogleda. Jaz pa odločno pokažem na listek, katerega je spustila iz rok. Govoriti nisem smel, ker bi vzbudil sumnjo pri obeh Shonmakerjih. Ona je opazila moje znamenje in povesila glavo. Boreč se s svojo zavestjo, položi roko na srce. Kakor hitro se je vrnila v svojo sobo, skočim roti vratom in poberem listek.

Prvič odkar sem stanoval v tej sobi, sem zaprl vrata. Nastopili so zadnji trenutki predno se igra prične, in moral sem še mnogo narediti. Najprvo je bilo treba odložiti mojo obleko. Ubogi francoski umetnik je doigral svojo vlogo in se mora spremeniti zopet v detektiva.

Malo pred drugo uro popoldne so dospeli moji pomagači. Najprvo se je pokazal Gryce, katerega smo skrili v veliki prazni sobi poleg mojega stanovanja, kjer je bil začsno dobro skrit. Kmalu potem sta se mu pridružila dva najbolj spretna in močna policista, katera smo mogli poiskati. Ker so vsi trije bili toliko previdni, da so si sezuli čevlje, predno so prikorakali po stopnjicah, niso vzbudili nobene sumnje in ropota. Vsi so srečno prišli vsvoje skrivališče. Konečno pride hišna gospodinja in se poda v podstrešno sobo k Emiliji, da prejme od nje obleko, katero sem jaz potreboval v svoje namene.

Tako je bilo vse pripravljeno, in čakal sem na priliko, ko se mlajši Shonmaker odloči, da zapusti svoje stanovaje. Ni še odbila ura dve, ko začujem njegove počasne korake zunaj na hodniku, kjer postoji nekoliko, si prižge pipo, potem pa s teškimi koraki, ki so povzročevali velik ropot, odide po stopnjicah navzdol. Sedaj odprem vrata svojega stanovanja, nakar se skrijem v najbolj oddaljeni kot. Kmalu potem pride Emilija Blake, ki odloži svojo suknjo in ogrinjalo, v katerem jo je njen oče zadnjič videl, nakar zopet odide v podstrešno sobo. Hitro se oblečem v njeno obleko, potem ogrinjalo preko glave in drzno korakam v sobo Shonmakerjev. Robec si držim pred nosom, kar je bilo bolj naravno, ker me je v istem trenutku prijelo močno kihanje.

Stari Shonmaker sloni udobno sklonjen na klopi in se ne zmeni za moj prihod. Seveda je bil prepričan, da je njegova hči. Jaz se pa vsedem na pručico poleg okna in premišljujem, da ga bo skoro nemogoče napasti ali presenetiti, če sedi še nadalje tako, da je z obrazom obrnjen proti vratom. Če hočemo velikega moža, močnega kot medveda, premagati brez upora, tedaj je bilo treba hitro iti na delo, kajti zdelo se mi je, da je Gryce že na hodniku in se približuje vratom. Zdajci zakričim kot od začudenja in se sklonim k oknu ter se delam kot bi opazil nekaj posebno zanimivega na cesti.

"Kaj vraga imaš zopet!" zakriči stari, ko jezno skoči s svojega sedeža. "Kaj gledaš na cesto!" In ravno v trenutku, ko se postavi proti meni odpre Gryce s svojimi pomočniki vrata. S hitrim skokom sta pri njemu ter ga okleneta z močnimi rokami in ga tako trdo držita, da se ju kljub močnemu naporu ne more otresti.

"Prokleta deklina je kriva vsega!" zakriči starec z debelo kletvijo; "samo počakaj, da dobim eno roko prosto! — Prokleto!" zakliče nenadoma in potegne z nadčloveško močjo vse može za seboj prav do mojega sedeža. "Pojdi hitro in zbriši znamenje na vratih," mi zašepeče z grozečim glasom," sicer naj te takoj vrag —"

Jaz se dvignem, z obrazom obrnjen od njega in storim kakor mi je rekel. Kakor hitro pa vidim, da je dobro zvezan in da so mu zamašili tudi usta, vzamem rdečo kredo iz žepa in zopet narišem križ na vrata.

Zvezanega velikana odpeljemo v sosednjo sobo, v kateri je prej bivala Emilija, in kjer se tudi Gryce s svojimi ljudmi skrije. Jaz pa zopet vzamem svoje mesto pri oknu, kajti potrebno je bilo da dobimo tudi druzega lopova na enak način v pest.

Dolgi so se mi zdeli trenutki. Minula je skrajno dolgočasna ura. Tako dolgo sin še njkdar ni izostal. Konečno —moralo je biti že pol štirih —začujem njegovo hojo na stopnjicah in na hodniku. S krepkim sunkom pesti odpre vrata, toda jaz ga niti ne pogledam.

"Kje je oče?" vpraša surovo, ko zaropota s palico potleh. — Nobenega odgovora.

"Kaj zijaš skozi okno kot neumna? Ali ti je jezik odpovedal službo? Čakaj, jaz ti odprem usta!"

Jaz pa še molčim in pomigam z roko navzdol, kot bi dajal komu kako znamenje. S kletvijo, ki mi še danes doni po ušesih, plane proti meni in dvigne teško okovano palico. Toda tu ga je že dohitela usoda, toda ne prej, dokler ni zavihtena palica padla z vso težo po meni, da sem se skoro mrtev zgrudil na tla. Še dandanes čutim ta udarec in trpim na njega posledicah. Od časa do časa dobim glavobol, ki me silovito trpinči. Medtem je pa Gryce in oba policista opravil svoje delo s surovežem.

Toda udarec ni bil tako silen kot sem prvotno mislil Vedel sem že naprej, da se podajam v veliko nevarnost, radičesar sem sam prevzel nevarno vlogo, namesto da bi jo prepustil Emiliji, katero bi udarec na vsak način bolj omamil kot mene. Kakor hitro se morem pobrati s tal, odložim žensko obleko da doženem nalogo, katero smo tako uspešno začeli.

Osemnajsto poglavje.

Oba policista sta morala pred vrata na stražo, midva z gospodom Gryce se pa vsedeva nasproti zločincem, da začnemo pogovor.

Brez vsakih predpriprav povem obema lopovoma, da je od njiju mnogo odvisno, ali hočeta svoj položaj zboljšati ali poslabšati. V zapor, iz katerega sta pobegnila morata na vsak način nazaj, toda če ne sprejmeta pogojev katera jima hočem staviti, tedaj jima gre lahko za vrat.

Mlajši Shonmaker se surovo in na glas nasmeje. Njegov divji odgovor mi je dovolj jasno pričal, da zaupa v gospoda Blake, svojega imenitnega svaka, ki je bogat dovolj, da mu pomaga iz zadrege, da si prihrani sramoto izročiti očeta in brata svoje žene sodnijam.

Nisem mu pustil dalje govoriti, ampak mu odkrito povedal, da če kdaj ena sama oseba zve o tem sorodstvu, tedaj bom preskrbel, da pridejo stvari na dan, katere sta počenjala v svoji gorski koči, in o kateri sta mislila, da so poponoma pozabljene. In da potrdim svoj govor potegnem iz žepa prstan, katerega sem tedaj potegnil na ognjišču iz pepela.

Vidno se prestrašita oba lopova, skoro smrtno bleda postaneta, z njih obrazov zgine klubovanje in trmoglavost. Moj govor in grožnja je toraj imela velik učinek. "Če se jaz poslužim tega prstana pri sodnijah, tedaj vaša glava ni vredna enega centa," rečem. "Poznan mi je tudi prepad v bližini vašega nekdanjega stanovanja, in razni ljudje so mi pripovedovali, da —"

"Kaj klepetate o starih zgodbah, ki so že davno pozabljene," me prekine zdajci stari Shonmaker "Imejte mi svoje pogoje, in midva se zaveževa, da molčiva o vsem, o čemur je treba molčati."

"Dobro, toraj poslušajta," povzame zdajci Gryce besedo. "Vidva morata nazaj v zapore, kjer bodeta presedela svojo kazen. To se ne da nič spremeniti. Dokler bodeta oba stanovitno molčala o vsem, kar vesta o sorodstvu gospoda Blake, se bo vsak mesec v neko banko plačevalo nekaj denarja, in ta denar z obrestmi vred, bo vajin kakor hitro presedita svojo kazen. Mr. Blake mi je dal polnomoč, da to obljubim. Če se pa kdaj dožene, da sta vidva prelomila svojo besedo in če sploh kaka oseba zve da je gospa Blake vajina sorodnica, tedaj se ne bo samo ustavilo plačevanje v banko, ampak prinesli bodemo na dan masikatere stare račune in podali se bodemo s takšno pridnostjo na delo, da poplačamo vajine stare zločine, da nam nikakor ne bo teško vaju za večne čase uradnim potom siliti k molku.

Mr. Gryce naredi po teh besedah znamenje z roko okoli vratu, kar je pomenilo, da sta oba lopova prav lahko obešena za svoje zločine. Utis teh besed tudi ni izostal ampak je bil naravnost ogromen. Oče in sin se sporazumno pogledata med seboj, nakar sta obljubila, kar smo zahtevali od njiju, in tudi midva sva obljubila v imenu gospoda Blake, da se bo denar točno vsak mesec plačeval v banko v njuno korist.

Dalje prihodnjič.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Kašelj v Februarju

kakor kašelj v drugem času izgine hitro, ako se takoj pravilno zdravite. Nikdar vam ne bo žal zaupati v zdravilo, ki je bilo od leta 1881 priznano kot prijetno zdravilo proti kašlju. Njegovo ime je

Severa's

Balsam for Lungs

(Severov Balzam za Pljuča). Dobi se v vseh lekarnah. Kupite ga lahko kadar ga rabite. Dobro je pa da ga imate steklenico vedno v hiši. Zavarovanje je proti kašlju, prehladu, hripavosti in bolečine v grlu. Poskusite ga danes. Cena 25 in 50 centov.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

PRIPOROČILO.

Spodaj podpisani priporočam Slovencem moj restavrant, kjer dobite ob vsakem času okusna sveža jedila po zmernih cenah. Točna in poštena postrežba vsakomur. Priporočam se vsem Slovencem za obilen obisk in bom skrbel, da bodete vedno najboljše postreženi.

Anton Kaušek, jr.
6110 St. Clair ave. (25)

Naprodaj je dobro idoča slovenska mesnica, na lepem prostoru. Proda se pod ugodnimi pogoji. Vprašajte pri Mat. Križman, 961 Addison Rd. (25)

LIBERTY BONDE

kupujemo in prodajamo za gotov denar po tržni ceni. Oglasite se pri

S. T. Bone & Co.
808 American Trust Bldg.
Uradno ure od 9. zjutraj do 8. zvečer. (39)

Čudovita razprodaja

Se vrši sedaj na 6108 St. Clair ave. Blago na jarde, čevlje in moška oprava. Posebnosti: Deški čevlji, do $4 vredni po $2.48, deški čevlji do $3 vredni po $1.98, dekličji čevlji do $3 vredni po $1.98, dekličji čevlji do $4.50 vredni po $1.98. Moške Union suits $2.50 vredni po $1.39. Moško spodnje perilo $1.50 vredno po 89c. Moške rokovice, 25c vredne po 13c. Pridite in se prepričajte.

6108 St. Clair ave.
kjer je bila nekdaj Želetova trgovina. (27)

Ne pozabite čitati oglas d Cowdricka.

V najem se da čeden restavrant ,ki ima dobro trgovino. Restavrant se nahaja na 4047 St. Clair ave. Več se pozve v gostilni pri Karlingerju. (24)

V najem se odda soba. Vprašajte na 1404 E. 53rd St. (25)

RADA BI ZVEDELA

za mojega brata John Pečjak doma iz Vinka Vrha pri Žužemberku. Pred 9 leti je bival v Clevelandu. Ako kdo ve zanj, ali pa ako bi sam bral to oznanilo, naj mi naznani: Mrs. Rosie Sintič, 1387 E. 39th St. Cleveland, O. (24)

Naprodaj imam novo štirivrstno triglasno in eno novo trivrstno dvoglasno harmoniko. Vprašajte pri Anton Mervar, 15218 Holmes ave. Collinwood. (24)

National Drug Store!
Slovenska lekarna.

Vogal St. Clair ave. in 61. cesta. S posebno skrbnostjo izdelujemo zdravniške predpise. V zalogi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni.

NAZNANILO.

Naznanjam, da je odsedaj naprej moj zdravniški urad zaprt in ostane zaprt do približno 10. marca 1919. ker sem odpotoval iz mesta.

DR. J. NEUBERGER
vogal Addison Rd. & St. Clair ave. (24)

Bolni možje in žene.

Če niste mogli dobiti odpomoči za svojo bolezen in ste zgubili vse upanje da bi ozdraveli, tedaj se oglasite pri nas, da vas zastonj prepričamo, dajte, da vam mi povemo kaj moremo narediti za vas. Jaz imam dvanajst let skušnje v zdravilstvu in medicini, ko sem zdravil vi bodete imeli dobiček mojega znanja vsak čas, kadar se oglasite pri nas. Dali vam bodemo najboljše moderno in praktično zdravljenje, ki je v moji moči, bodisi s pomočjo elektrike ali modernega zdravilstva. Če po mojem mnenju vam ne morem pomagati niti vam koristiti, tedaj ne maram vašega denarja. Če ste bolni, slabi, nervozni, vprašajte najprej mene.

MOŽJE in ŽENSKE

ki trpijo na kronični bolezni, ki so nervozni, imajo slabo kri, imajo izmajo kožne ali druge komplicirane bolezni ali nerednosti, ali ki imate želodčne, jetrne ali druge neprilike, ali če imate revmatizem, bolečine v hrbtu ali sklepih, zgubo apetita, glavobol, zaprtje, vrtoglavost, glavni katar, nosni ali vratni, tedaj vprašajte mene.

NIKAR NE ZAPRAVLJAJTE PREVEČ DENARJA.

Moji uradi so opremljeni z najbolj modernimi električnimi aparati in mehaničnimi pripravami, ki so dali pomoč, kadar druge metode niso mogle pomagati.

Stotine operacij za moške in ženske se je posrečilo, ker so bili zdravljeni po modernih in uspešnih zdravniških metodah.

Moji računi za zdravljenje so jako mali in nič več kot morate vi plačati za pomoč in korist ki jo dobite od nas.

POMNITE, preiskava in nasvet je zastonj. Odlašanja, zanemarjanje, nepravilno zdravljenje je nevarno. Pridite k nam takoj, če potrebujete službe in skušnje popolnoma izkušenega zdravnika.

Uradne ure:
9. zj. do 4. pop.
Zvečer od 6. do 8.

DR. KENEALY

v nedeljah in praznikih od 10. zj. do 2. pop.

647 Euclid ave. 2 nadstropje, Republic Building, Cleveland, Ohio.

AMBULANCA.

PRINCETON 1381
Bell Rosedale 1881

Zavsaki slučaj nesreče ali bolezni, če potrebujete ambulanca ali bolniški voz, pokličite katerkoli telefon vsak čas, po noči ali po dnevu. Mi vedno čujemo in odgovarjamo telefon, ker zvoni v hiši obenem Ako vam operator reče, da se ne oglasim , ne vrjemite, zahtevajte supervisorja, in dobite odgovor od nas takoj.

ANTON GRDINA
6127 St. Clair Ave. Cleveland, O.

DR. L. E. SIEGELSTEIN,

Bell Phone Main 1306 — Cuy. Phone Central 2481 R

KRVNE IN KRONIČNE BOLEZNI

URADNE URE:
Od 9. zjutraj do 4. popoldne, od 7. do 8. zvečer.
Ob nedeljah od 10 do 12

308 Permanent Bldg. 746 Euclid Ave. near East 9th St.

Zaupno zdravilo dela čudeže.

Skoro že trideset let se Trinerjeva zdravila rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovatelja zasluži popolno zaupanje in čislanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesjiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vijni davek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo ceno nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačati za potrebščine, in tudi lekarja stane veliko več, ni mogoče druginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

TRINERJEVO AMERIŠKO ZDRAVILNO GRENKO VINO

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh bolezni jih je devetdeset odstotkov povzročenih in spočetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjščine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brlog zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakovrstne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče rudeče vino. V zadevi zabasanosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slaboče, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembi žitja ali rudarje ali druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite tak lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevragije, lumbago, otrpelosti gležnjev in drugih, najpotrebnejša in najhitrejša pomoč. Jako dobro je tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV ANTIPUTRIN

je izvrstno inpráv prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in st; istotako za čiščenje ran, izpuščanje in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

Naj novejše nagrade so dobila Trinerjeva zdravila na mednarodnih razstavah: Gold Medal—San Francisco 1915. Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,
MANUFACTURING CHEMIST.
1333-1343 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

UGANJKA!

Kaj narediti? Ako ima kdo preobširno obrt, trgovino, katere ne more sam voditi tako kakor potrebujejo odjemalci?

Odgovor: To se tako naredi — ena, dve, tri, podjetje se razdeli v oddelke tri. S tem se vsem ugodi. Vsako podjetje svojega obskrbnika dobi, potem je postrežba za vse ljudi.

Torej je uganka rešena, in v naslednjih oddelkih bodete videli, da bo eden prodajal železno, suho in gumasto robo z elektriko, ki zna čarati, drugi pa bo dajal ženinom in nevestam za darilo zlate postelje, gospodarjem in gospodinjam pa novo za staro pohištvo. To sta Janez in Francelj, prvi pravi da zna delati čudeže, drugi pa zna železna vrata odpirati pri zapornicah, da rojak lahko domov pride, če je bil "pinčan"

Tretji oddelek pa se razume, da ostane onemu, ki najraje hodi na grobe molit. Vse skupaj je pa podjetje od zibeli do groba.

Oddelek pohištva.

PEČI ZA KUHINJO: na plin, premog plin in premog (skupaj) in gasolin
PEČI ZA GRETJE: na plin, premog, plin in premog (skupaj) in petrolej.
OMARE: za kuhinjo (špajze); za obleke, s predalnikom, steklom itd.
POSTELJE: Medene (brass), železne, lesene, (Za odrastle in mlade).
MIZE: Kuhinjske, četvero-oglate (velike in male okrogle (s stranicami); okrogle (za raztegniti) za cvetlice itd.
VELIKA ZALOGA DAVENPORTOV (zofe) katere se odpre in se rabijo kot postelje

IZVRSTNA ZALOGA ELEKTRIČNIH LAMP:

Izplačalo se vam bode ogledati si našo zalogo (carpets); teh imamo iz volne, žameta, slame, itd. Seveda, žimnic, kovtrov in blazin nam ne bode zmanjkalo.

ALI STE ŽE VIDELI NAŠO RAZSTAVO VOZIČKOV?

Ne pozabite si te ogledati, ako kaj enacega potrebujete; uverjeni smo, da bodete pri nas iste kupili, kajti imamo ravno kar potrebujete, cene so pa tudi zadovoljne; ako pridete smo prepričani da ne odidete iz prodajalne prędno enega ne odpeljete seboj.

Cenjeno občinstvo vabimo, da nas pride obiskati in si obenem ogledati to podjetje. Tolmačite si, da je to vaša trgovina, kjer se lahko kar udomačite.

IMAMO VSE KAR DRUŽINA POTREBUJE ZA SVOJ DOM, KAR SE TIČE POHIŠTVA

MI SE NE BOJIMO KONKURENCE. MI IMAMO ZADOVOLJIVO BLAGO.

MI SE NE BOJIMO CEN. OGLEJTI SI BLAGO IN CENE PO MESTU. POTEM PA PRIDITE K NAM, IN ZVEDELI BODETE, DA SMO MI KAR PIŠEMO, IN NAREDIMO KAR OBLJUBIMO. NAŠA POSTREŽBA JE NE SAMO IZVRSTNA PAČ PA TUDI TOČNA. Prostor nam ne dopušča navajati vsako stvar posebno, kajti zgoraj omenjeno blago vzame le majhen del naše izvrstne zaloge.

Se priporočamo za poskušnjo

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM,

(Grdina's Furniture Store) 6017-19 ST. CLAIR AVENUE

A. Grdina, F. M. Jakšič, Jos. Kremžar

Izplačalo se vam bode naše oglase v prihodnje čitati.

I. Oddelek
ŽELEZNINA.

Vse kar spada k hiši, zunaj na dvorišču in sploh vsa mizarska in strojna orodja itd.

II Oddelek
AVTOMOBILSKI

Tires in tubes, gasolin, olje in mazila, in vse druge priprave pri avtomobilu. POSEBNO velika zaloga delov za Forde (Ford Parts).

Popravljamo tudi
Gumnate cevi (Tires in Tubes)

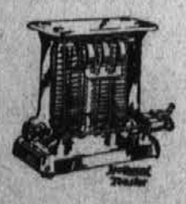

III. Oddelek
ELEKTRIČNI

Največja zaloga električnih luči
(BANNER MAZDA LAMPS)

Popravljamo vse električne aparate. Napeljemo vam elektriko v hišo, bodisi staro ali novo.

IV. Oddelek
BARVA

Najboljše vrste barve B. P. S.. Kakor tudi WHITE LEAD. Steklo vse vrste in mere.

V. Oddelek
KUHINJSKI

(v spodnjih prostorih).

Karkoli se rabi pri peči za kuhinje, in v jedilni sobi pri obedu. In vse kar spada k perilu in gladilu.

GRDINA & CO.

lastnika
ANTON GRDINA in JOHN J. GRDINA

6127 ST. CLAIR AVENUE

V življenju je veselje in žalost. Zgoraj sta dva mlada moža vam naštela vsega lepega, abljubila vam vsega zlatega, sedaj pa prihajam s svojo žalostno reklamo, z ambulancami in drugimi stvarmi, za katere še misliti ne morete. Vem, da nisem na mestu in tudi tega ne maram priporočati, ker vas prav nič ne veseli, in vem, da najraje nimate s takimi stvarmi ničesar odpraviti, imam pa tudi druge stvari, ki so tudi za vesele ljudi, namreč krasne avtomobile, ako se ne vozimo na pogreb, se vozimo na poroko, namesto da jokamo pa vriskamo.

Nekaterim se smilim,da preveč trpim,kot mi sporočajo prijatelji in odjemalci, zato mi skušajo to breme olajšati s tem, da ugovarjajo, da ni treba mene pogrebnika, češ, ta h...č vse far... znese, drugim pa zopet pravijo, da žive derem... Človek ne ve kako vsem ustreči. Jaz mislim, da drugi bolj skrbijo za mene kot jaz sam, nekateri to delajo, ker bi radi plačali uslugo, katero sem jim storil, ali za tako plačilo ne maram. Nič se ne bojte za mene, mnogo sem jih že tako pokopal, da bo Bog poplačal, pa če jih še več, oni ki so najbolj proti meni, so najhitreje na tej poti.

Pametnim in razsodnim ljudem pa priporočam naj sami odločujejo, ne poslušajo hujskačev, sčasoma se bo vse v pravi luči skazalo. Vedno sem pripravljen storiti vse za vsakterega rojaka, posebno sedaj bom imel več priložnosti. Ako pa pride slučaj pogreba, pa lahko pridete zanesljivo k meni, storilo se vam bo kakor želite sami, pa bodite revni ali premožni, poznam vaše razmere in potrebe, skušenj imam dovolj. Z iskrenim pozdravom in priporočilom

ANTON GRDINA, stari prostor, oba telefona